ÇÖZÜM

VİDEO

unicef
her çocuk için

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

ORTAOKUL
5. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

SINIF İÇİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ KILAVUZ KİTABI

ÇÖZÜM VİDEO

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

ORTAOKUL

5. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

SINIF İÇİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ KILAVUZ KİTABI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Erdal KILINÇ - *Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü*

YAYIN KURULU

Umut Erkin TAŞ - *Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı*
Hayrullah KOLAN - *Araştırma Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı*
Dr. Emel ILICAN
Amine CANIDEMİR
Onur ÖZYOL
Ergül ASLAN
Burçin KARABAY
Buşra AKDEMİR
Davut YURTTAŞ

KİTAP YAZIM KOMİSYONU

Doç. Dr. Yasin YİĞİT, *Kırıkkale Üniversitesi*
Doç. Dr. Hikmet ŞEVGİN, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

KATKI SAĞLAYANLAR

Ahmet SOYUER
Akif KARASU
Ali ATMACA
Asiye ACABOĞA
Dr. Elmas Burcu KARATAŞ
Emine Şeyma KOÇAK
Emrah KARAPOLAT
Kevser ÖZEL
Merve SUCU
Murat ÖZDEMİR
Reşat SELEK
Şule SEZER
Talip ARIKAN
Tuba YILMAZ
Tuğba ULUSOY
Ümmet ÜNÜVAR

GENEL YAYIN NUMARASI

11254

DİZİ NUMARASI

4061

ISBN

978-625-5024-13-8

Bu yayın, "Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF Türkiye iş birliğinde hazırlanmıştır.

Sunuş

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi, öğrencilerin din, ahlak ve değerlerle ilgili bilgileri doğru kaynaklardan edinmelerine; bu bilgileri anlamlandırmalarına, sorgulamalarına, yorumlamalarına ve günlük hayatla ilişkilendirmelerine katkı sağlar. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı; insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme yaklaşımlarını esas almakta; bilgi, duygu ve davranış bütünlüğünü önemsemektedir. Programda din ve inançların öğretimi, dinden öğrenme ve din hakkında öğrenme yaklaşımları çerçevesinde nesnel, betimsel ve analitik bir anlayışla ele alınmakta; öğrencilerin dinî ve ahlaki konuları düşünme, tartışma, kanıta dayalı değerlendirme ve yaşamla ilişkilendirme becerileri desteklenmektedir.

5. sınıfta öğrenme süreci Allah İnancı, Namaz, Kur'an-ı Kerim, Peygamber Kıssaları ve Mimarimizde Dinî Motifler üniteleri etrafında yapılandırılmıştır. Bu ünitelerde öğrencilerin gözlem yapma, akıl yürütme, bilgi toplama ve doğrulama, çözümleme, sınıflandırma, karşılaştırma, sentezleme, özetleme ve yorumlama gibi becerileri farklı bağlamlarda kullanmaları beklenmektedir. Öğrencilerin ulaştıkları bilgilerle birlikte gözlem ve araştırmalarını nasıl yürüttükleri, kaynaklardan nasıl yararlandıkları, kavramlar ve bilgiler arasında nasıl ilişki kurdukları, çıkarımlarını hangi kanıtlara dayandırdıkları ve öğrendiklerini yeni durumlarla nasıl ilişkilendirdikleri de önemli öğrenme kanıtlarıdır.

Söz konusu öğrenme kanıtlarının ortaya çıkarılması ve değerlendirilmesi sürecinde ölçme ve değerlendirme; öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki gelişimlerini izlemeye, öğrenme eksikliklerini belirlemeye ve öğrenmelerini desteklemeye yönelik sürekli ve geliştirici bir süreç olarak ele alınmaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun çeşitli araçlardan elde edilen kanıtların kullanılmasını; uygulamaların öğrenci özelliklerine göre esneklik gösterebilmesini ve geri bildirimin yapıcı bir dille sunulmasını esas almaktadır. Etkinliklerde elde edilen yanıtlar, açıklamalar, gözlemler, araştırma notları, sınıflandırmalar, karşılaştırmalar, görsel yorumlar ve öğrenci ürünleri öğrencinin güçlü yönlerini ve gelişim ihtiyaçlarını belirlemek için kullanılır. Öğrenci, kanıta dayalı geri bildirimden yararlanarak çalışmasını gözden geçirir, geliştirir ve ilgili ölçütte yeniden kanıt sunma fırsatı bulur.

Millî Eğitim Bakanlığı ile UNICEF Türkiye Temsilciliği iş birliğinde yürütülen Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında, öğretmenlerin sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarını desteklemek ve öğretim programının bütüncül, beceri temelli ve geliştirici değerlendirme anlayışının sınıf ortamına yansıtılmasına katkı sağlamak amacıyla kılavuz kitaplar hazırlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanan 5. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Sınıf İçi

Ölçme ve Değerlendirme Etkinlikleri Kılavuz Kitabı, öğretmenlerin sınıfta kullanabilecekleri etkinlikler ile ölçme ve değerlendirme aracı örnekleri sunmaktadır.

Kitapta yer alan etkinlikler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın 5. sınıf düzeyindeki öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri temel alınarak hazırlanmıştır. Etkinliklerde öğrencilerin gözlem, araştırma, akıl yürütme, bilgi toplama, çözümleme, sınıflandırma, karşılaştırma, sentezleme ve yorumlama süreçlerinin gözlenebilir hâle getirilmesine; öğrenme çıktısına ilişkin nitelikli ve kullanılabilir kanıtların elde edilmesine önem verilmiştir. Kitaptaki etkinliklerin öğretmenler tarafından etkili biçimde kullanılabilmesi için aşağıdaki hususların dikkate alınması önem taşımaktadır:

- Etkinliklerin, ilgili öğrenme çıktısı ve süreç bileşeninin ele alındığı ünitede uygulanması önerilmektedir. Her etkinliğin, öğrencinin hedeflenen bilgi ve becerilere ilişkin mevcut durumunu ve gelişimini görünür kılacak öğrenme kanıtları elde etmek amacıyla kullanılması beklenmektedir.
- Etkinliklerin uygulanmasında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, gelişim özellikleri, genel kültür ve dinî bilgi seviyeleri, öğrenme hızları, ilgi ve ihtiyaçları ile sınıf ve okul koşullarının dikkate alınması önem taşımaktadır. Gerektiğinde etkinliğin sunuluş biçimi, süresi, kullanılacak materyaller ve sağlanacak destek, hedeflenen öğrenme çıktısı ve süreç bileşenleri korunarak uyarlanabilir.
- Etkinliklerin uygulama süreleri; öğrencilerin özellikleri, öğrenme hızları, görevin kapsamı ve bilişsel düzeyi ile sınıf koşullarına göre değişebilir. Görev ve yönergelerin 5. sınıf öğrencilerinin gelişim düzeyine uygun, açık ve anlaşılır biçimde sunulması; ihtiyaç doğrultusunda görsel, işitsel, görsel-işitsel materyallerden, dijital teknolojilerden, oyunlardan ve farklı öğrenme ortamlarından yararlanılması uygulama sürecini destekleyecektir.
- Etkinliklerde din, vicdan ve düşünce özgürlüğüne saygı gösterilmesi; öğrencilerin kişisel inanç, değer ve tutumlarına saygı duyulması ve kendilerini güvende hissedebilecekleri bir sınıf ikliminin oluşturulması esastır. Değerlendirme, öğrenme çıktısında gözlenmesi beklenen bilgi ve beceri performansına dayandırılmalı; öğrencilerin kişisel inanç ve tutum alanlarına saygı gösterilmelidir. Ayet mealleri ve hadislerin kullanımında güvenilir temel kaynaklardan yararlanılması, alana özgü kelime, kavram ve tamlamalarda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu'ndaki ilke ve kullanımların gözetilmesi önem taşımaktadır.
- Çalışma kâğıtlarının, cevap anahtarı/kabul ölçütlerinin, analitik dereceli puanlama anahtarlarının öğrencinin öğrenme sürecini çok yönlü biçimde ortaya koyacak şekilde kullanılması önem taşımaktadır. Değerlendirmede merak alanı ve soru oluşturma, gözlem yapma, bilgiyi araştırma ve doğrulama, delil veya kaynaktan yararlanma, ilişki kurma, sınıflandırma, karşılaştırma, sentezleme, yorumlama ve gerekçelendirme gibi gözlenebilir performanslar esas alınmalıdır. Elde edilen bulgular, geri bildirimlerin ve sonraki öğretim adımlarının planlanmasına rehberlik etmelidir.

- Kitapta sunulan geri bildirim örneklerinin öğretmene yol gösteren bir çerçeve olarak ele alınması ve öğrencinin ortaya koyduğu somut öğrenme kanıtlarına göre uyarlanması önerilmektedir. Geri bildirimlerde öğrencinin güçlü yönünün, geliştirebileceği noktanın ve uygulayabileceği bir sonraki adımın açık biçimde belirtilmesi önem taşımaktadır. Ardından öğrencinin yanıtını, açıklamasını, gözlemini, sınıflandırmasını, çıkarımını veya ürününü yeniden gözden geçirerek geliştirmesine fırsat verilmesi ve kaydettiği ilerlemenin kısa bir yeniden kontrolle izlenmesi beklenmektedir.
- Etkinliklerden elde edilen sonuçların öğrencilerin güçlü yönlerini, öğrenme ihtiyaçlarını ve hedeflenen bilgi ve becerilerdeki gelişimlerini belirlemek amacıyla kullanılması önem taşımaktadır. Bu öğrenme kanıtlarından hareketle öğretim süreci yeniden düzenlenebilir; uygun destekleme veya zenginleştirme çalışmaları planlanabilir ve öğrencilerin gelişimi sonraki etkinliklerde izlenebilir.

Kitabın, sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerimize yol gösteren; öğrencilerimizin dinî ve ahlaki konuları doğru bilgiye, düşünmeye, anlamlandırmaya ve saygıya dayalı bir yaklaşımla öğrenmelerini destekleyen yararlı bir kaynak olmasını diliyoruz.

Etkinliklerde Yer Alan Alt Başlıklar ve Açıklamaları

Ünite: Etkinliğin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer aldığı üniteyi gösterir. Etkinliğin içeriği, görevleri ve değerlendirme süreci ilgili ünitenin öğrenme çıktıları ve kapsamıyla ilişkilendirilir.

Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri: Etkinlikte öğrenciden hangi bilgi ve beceriyi kullanarak nasıl bir performans göstermesinin beklendiğini belirler. Öğrenme çıktısı ve ona bağlı süreç bileşenleri öğretim programındaki ifadeleriyle esas alınır; etkinlikte toplanacak öğrenme kanıtları ve değerlendirme ölçütleri bu performansı gözlenebilir hâle getirecek biçimde yapılandırılır.

Etkinlik Adı: Etkinliğin temel görevini, içeriğini veya bağlamını kısa ve anlaşılır biçimde yansıtan addır. Başlık, öğrencinin üzerinde çalışacağı dinî, ahlaki veya kültürel bağlamla anlamlı bir ilişki kuracak ve etkinliğin odağını kolayca fark ettirecek biçimde seçilir.

Kullanılacak Materyaller: Öğrencinin etkinlikteki görevi gerçekleştirebilmesi için yararlanacağı çalışma kâğıdı, metin, görsel, bilgi kartı, ayet meali, hadis, kavram kartı, video, dijital içerik ve benzeri kaynakları gösterir.

Ölçme ve Değerlendirme Araçları: Öğrencinin öğrenme çıktısı ve süreç bileşenlerine ilişkin performansından öğrenme kanıtı elde etmek, bu kanıtı kaydetmek ve ölçütlere göre değerlendirmek için kullanılan araçları gösterir. Çalışma kâğıdı, cevap anahtarı veya kabul ölçütleri, analitik dereceli puanlama anahtarı bu kapsamda kullanılabilir.

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları: Etkinliğin sınıfta hangi sırayla ve nasıl yürütüleceğini gösterir. Uygulama öncesinde amaç ve beklenen performansın açıklanması, görevin gerçekleştirilmesi, öğrenme kanıtlarının toplanması, değerlendirme, geri bildirim, öğrencinin çalışmasını geliştirmesi ve ilgili ölçütün yeniden izlenmesi gibi adımlar etkinliğin yapısına uygun bir akış içinde belirtilir. Süreç, öğrencilerin gelişim özelliklerini gözeten güvenli bir öğrenme ortamında yürütülür.

Geri Bildirim ve Yönlendirme: Öğrencinin ortaya koyduğu somut öğrenme kanıtlarına dayanarak performansını geliştirmesine rehberlik eden süreci ifade eder. Geri bildirimde öğrencinin güçlü yönü ilgili kanıtla birlikte belirtilir, geliştirebileceği nokta değerlendirme ölçütüyle ilişkilendirilir ve hemen uygulayabileceği bir sonraki adım sunulur. Öğrenciye bu yönlendirmeyi kullanarak yanıtını, açıklamasını, gözlemini, çıkarımını veya ürününü yeniden düzenleme ve gelişimini gösterebilme fırsatı verilir.

Düzey: Analitik dereceli puanlama anahtarında öğrencinin ilgili ölçütte gözlenen performansının niteliğini belirtir. Etkinliklerde bu düzeyler Yetkin, Gelişmekte, Başlangıç ve Performans Gözlenmedi olarak kullanılmaktadır.

Farklılaştırma: Öğrenme çıktısı ve temel değerlendirme odağı korunarak öğrencilerin hazır bulunuşlukları, gelişim özellikleri, öğrenme hızları, ilgi ve ihtiyaçları ile öğrenme profillerine göre öğretim ve değerlendirme sürecinin uyarlanmasını ifade eder. İçerik, süreç, materyal, öğrenme ortamı ve sağlanan destekle ilgili düzenlemeler Destekleme ve Zenginleştirme başlıkları altında planlanır.

Destekleme: Hedeflenen öğrenme çıktısına ulaşmak için ek zamana, açıklamaya veya yapılandırılmış desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin aynı bilgi ve becerileri geliştirmelerini kolaylaştıran uygulamaları ifade eder. Görsel veya sözel ipucu, kavram kartı, görevi adımlara ayırma, yönlendirici soru, güvenilir kaynak desteği, ek örnek, tekrar ve kısa yeniden uygulama gibi destekler öğrencinin gereksinimine göre seçilir; hedeflenen öğrenme çıktısı ve temel performans beklentisi korunur.

Zenginleştirme: Hedeflenen öğrenme çıktısına ilişkin beklenen performansı gösteren öğrencilerin bilgi ve becerilerini daha derin veya farklı bağlamlarda kullanmalarını sağlayan uygulamaları ifade eder. Araştırmayı genişletme, farklı kaynak ve kanıtları karşılaştırma, gerekçeyi güçlendirme, öğrendiklerini güncel veya kültürel bir bağlama aktarma, disiplinler arası ilişki kurma, infografik, bilgi kartı, poster, sunu veya dijital ürün hazırlama gibi çalışmalar bu kapsamda planlanabilir.

İçindekiler

Sıra	Etkinlik Adı	Ünite	Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	Sayfa No
1	Evrendeki Düzeni Gözlemliyorum	**Allah İnancı**	DKAB.5.1.1. Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme *a) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapar.* *b) Evrendeki mükemmel düzenle ilgili örüntüler bulur.* *c) Evrendeki mükemmel düzene dair genellemeler yapar.*	**14**
2	Evrendeki Mükemmel Düzen: Allah'ın (cc) Varlığı ve Birliği		DKAB.5.1.2. Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğini müşahede edebilme *a) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları belirler.* *b) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili belirlediği konular hakkında sorular sorar.* *c) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları inceler.* *ç) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili incelediği konular hakkında çıkarım yapar.*	**20**
3	Allah'ın (cc) Güzel İsimlerini Öğreniyorum		DKAB.5.1.3. Allah'ın (cc) güzel isimlerini bağlamına uygun kullanabilme *a) Allah'ın (cc) güzel isimlerini fark eder.*	**27**
4	Namaz Penceresi	**Namaz**	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme *a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar.* *b) Namazı farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırır.* *c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.*	**33**

5	Namazı Tanıyorum	**Namaz**	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme *a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar.* *b) Namazı farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırır.* *c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.*	**39**
6	Namazın Kılınışı		DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme *a) Namazın kılınışını gözlemlemek için hazırlık ve kılınış şartlarını ölçüt olarak açıklar.* *b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar.* *c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.*	**47**
7	Namaz Bilgi Kartı Yorumlama		DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar. c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.	**56**
8	Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri Şeması	**Kur'an-ı Kerim**	DKAB.5.3.2. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplayabilme *a) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri konusunu araştırır.* *b) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplar.* *c) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.* *ç) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.*	**65**

9	Kur'an-ı Kerim'in Mesajını Keşfediyorum	**Kur'an-ı Kerim**	DKAB.5.3.3. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında ayet meallerine başvurabilme *a) Kur'an-ı Kerim'in ana konularıyla ilgili ayetlerin meallerini bulur.* *b) Ayetlerde geçen ana konuları belirler.* *c) Ayetleri, belirlediği ana konular çerçevesinde sınıflandırır.* *ç) Ayet meallerini inceleyerek Kur'an-ı Kerim'in ana konularına dair çıkarım yapar.* *d) Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara günlük hayatla ilişkili durumlarda yer verir.*	**72**
10	Ayetler Işığında Peygamberlerin Görevleri	**Peygamber Kıssaları**	DKAB.5.4.1. Peygamberlikle ilgili naklî delilleri kullanabilme *a) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delilleri inceler.* *b) Peygamberin görevleriyle ilgili incelediği naklî deliller arasında ilişki kurar.* *c) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delillere dayalı genelleme yapar.* *ç) Peygamberin görevleriyle ilgili konularda ilişki kurduğu naklî delillere amaca uygun olarak yer verir.*	**79**
11	Kıssalardan Mesajlar		DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme *a) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri inceler.* *b) Peygamber kıssalarında verilen öğütler arasında ilişki kurar.* *c) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri birleştirerek bunlar hakkında özgün bir bütün oluşturur.*	**85**

12	Mimari İz Sürücü	**Mimarimizde Dinî Motifler**	DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme *a) Dinin mimariye etki ettiği hususları belirler.* *b) Dinin mimariye etki ettiği hususlar arasındaki ilişkiyi belirler.*	**93**
13	Caminin Mimari Kimliği		DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini sınıflandırabilme *a) Camilerin bölümleri ile ilgili ölçüt belirler.* *b) Camilerin bölümlerini ayrıştırır.* *ç) Camilerin iç ve dış bölümlerini listeler.*	**101**
14	Camileri Karşılaştıralım		DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özellikleriyle ilgili mukayese yapabilme *a) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özelliklerini belirler.* *b) Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri ortaya koyar.* *c) Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları ortaya koyar.* *ç) Belirlenen özellikler arasındaki ilişkiyi açıklar.*	**108**

ETKİNLİKLER

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

1. ETKİNLİK

Ünite	Allah İnancı
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.1.1. Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme *a) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapar.* *b) Evrendeki mükemmel düzenle ilgili örüntüler bulur.* *c) Evrendeki mükemmel düzene dair genellemeler yapar.*

Etkinlik Adı: Evrendeki Düzeni Gözlemliyorum

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı/Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Görsellerin tek tek incelenmesi ve ilk izlenimlerin not edilmesi için 5 dakika süre verilir.
3. Gece gündüz mevsimlerin değişimi, su döngüsü ve gezegenlerin hareketi görsellerini incelemeleri için süre verilir. Her görsel için doğrudan gözlenebilen olayların yazılması istenir.
4. Öğrencilerden görsellerdeki sıra, süreklilik, ölçü ve uyum özelliklerinden hareketle tekrar eden bir örüntü belirlemeleri beklenir.
5. Gözlem ve örüntü arasında bağ kurulması; ardından evrendeki düzene ilişkin genel bir yargıya ulaşılması istenir. Çalışma için toplam 20 dakika süre verilir.
6. Çalışma kâğıtları Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Farklı fakat görsel kanıtla uyumlu açıklamalar kabul edilir.
7. Öğrencilerin çalışma kâğıtları incelenerek sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.
8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin gözlem, örüntü veya genelleme bölümlerinden birini yeniden düzenlemesi için 5 dakika süre verilir. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları, toplam puana göre değil; Ek-3'teki ölçüte göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Gece gündüz ve mevsimlerin düzenli biçimde tekrarlanmasını birlikte kullanarak evrendeki düzen hakkında açık bir genelleme yapman güçlü bir yön. Su döngüsündeki aşamaların örüntüyle bağlantısı daha görünür hâle getirilebilir. "Bu olayda tekrar eden sıra ..." biçiminde bir cümle eklemen açıklamanı güçlendirebilir.
Gelişmekte	Görsellerdeki düzenli değişimi fark etmiş ve bir genelleme yazmışsın. Ancak gözlemin ile genellemen arasındaki örüntü bağlantısı yeterince açık değil. "Bu olay her ... olduğunda ... biçiminde tekrar eder." cümlesini tamamlaman bağlantıyı belirginleştirebilir.
Başlangıç	Gece ve gündüzün birbirini izlemesini yazman görselden bir gözlem seçebildiğini gösteriyor. Bu olayın nasıl tekrar ettiğini açıklamaya ihtiyaç var. "Gece ve gündüz ... sırayla devam eder." cümlesini tamamlaman örüntüyü kurmana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir görsel birlikte incelenebilir, doğrudan görülen olay sözlü olarak belirlenebilir ve öğrenciden "Bu görselde ... görüyorum." cümlesini tamamlaması istenebilir.

Konuyla ilgili öğrenme eksikliklerine yönelik ilgili konuları destekleyen EBA içerikleri veya ders kitabı içerikleri önerileri sunulabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Gözlem kanıtı sınırlıysa tek bir görsel üzerinden "Ne görüyorum?" sorusuyla başlanabilir. Örüntü belirleme sınırlıysa olay kartları doğru sıraya dizdirilebilir ve "önce-sonra-tekrar" sözcükleriyle cümle başlatıcıları verilebilir. Genelleme kurmakta zorlanılıyorsa "Bu örnekler bize evrende ... olduğunu gösterir." kalıbı kullanılabilir. EBA veya ders kitabındaki ilgili görsellerden yararlanılabilir.

Zenginleştirme

Güçlü kanıt sunan öğrencilerden günlük yaşamdan veya doğadan yeni bir düzen örneği seçmeleri, bu örnekteki örüntüyü açıklamaları ve verilen dört örnekle ortak yönünü karşılaştırmaları istenebilir. Seçtikleri örnekten hareketle evrendeki düzen hakkında gerekçeli bir bilgi kartı veya kavram haritası hazırlamaları beklenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Evrendeki Düzeni Gözlemliyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Görselleri dikkatlice inceleyerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

Görsel 1 - Gece ve Gündüz

Görsel 2 - Mevsimlerin Değişimi

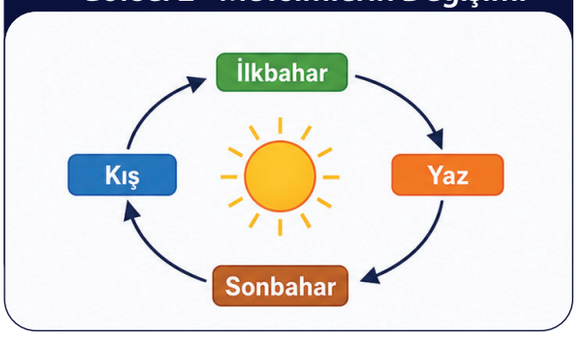

Görsel 3 - Su Döngüsü

Görsel 4 - Gezegenlerin Hareketi

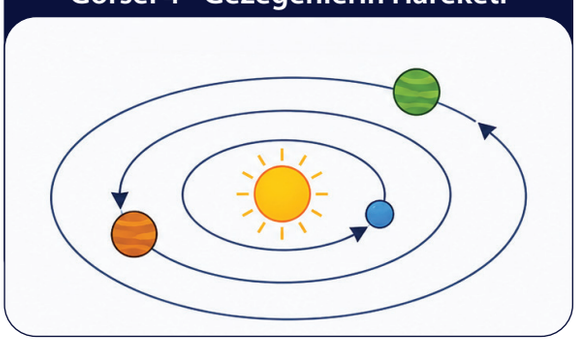

1. Gözlem Yapıyorum

Görsellerde doğrudan gözlemlediğiniz düzenli olayları yazınız. En az iki görselden kanıt kullanınız.

.....

.....

.....

2. Örüntüyü Buluyorum

Yukarıda verilen görsellerdeki olaylarda tekrar eden bir örüntü bulunuz ve örüntüyü yazınız. Örüntüyü belirlerken sıra, süreklilik, ölçü ve uyum özelliklerine dikkat ediniz.

.....

.....

.....

3. Genelleme Yapıyorum

Gözlemlerinize ve bulduğunuz örüntüye dayanarak evrendeki mükemmel düzene dair bir genelleme yapınız. Genellemenizin hangi gözlem ve örüntüye dayandığını belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra değiştirdiğiniz veya geliştirdiğiniz bir cümleyi aşağıya yeniden yazınız.

.....
.....
.....
.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Gözlem	Gece ve gündüzün düzenli biçimde birbirini izlemesi; mevsimlerin belirli bir sırayla değişmesi, suyun buharlaşma, yoğunlaşma ve yağış aşamalarından geçmesi; gezegenlerin belirli yörüngelerde hareket etmesi gibi evrendeki mükemmel düzene dayanan açıklamalar kabul edilir.
Örüntü	Olayların belirli bir sıra ve süreklilik içinde tekrar etmesi, ölçülü hareket etmesi ve birbirini tamamlayan bir uyum göstermesi açıklanabilir. Öğrencinin görsellerdeki olaylarla ilgili ortak bir tekrar veya düzen ilişkisi kurması beklenir.
Genelleme	Evrendeki olayların rastgele değil, belirli bir ölçü, uyum ve süreklilik içinde gerçekleştiğine ilişkin genel yargılar kabul edilir. Genellemenin öğrencinin yazdığı gözlem ve örüntüyle ilişkilendirilmesi gerekir.
Kabul notu	Öğrencinin aynı düşünceyi farklı sözcüklerle ifade etmesi kabul edilir. Dinî kavramları kullanma zorunluluğu yoktur. Değerlendirme; gözlem, örüntü ve genelleme kurma süreçlerine dayanır.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Evrendeki Düzeni Gözlemliyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Evrendeki düzene ilişkin gözlem yapma	En az iki görseldeki olayı doğru ve açık biçimde betimler, gözlemlerini evrendeki düzenle ilişkilendirir.	Görsellerden ilgili gözlemler yazar; açıklamalardan biri genel kalır veya düzenle bağlantısı eksiktir.	Hatırlatıcı soruyla bir görseldeki olayı söyler, olayın düzenle ilişkisini açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir gözlem sunmaz.	
2. Örüntü belirleme ve açıklama	Olaylarda tekrar eden sıra, süreklilik, ölçü veya uyumu en az iki görsel arasında ilişki kurarak açıklar.	Bir tekrar veya düzen özelliğini doğru belirler, örnekler arasındaki ortaklığı ya da açıklamayı eksik bırakır.	Verilen cümle başlangıcından yararlanarak tek bir olayda tekrar eden düzeni belirtir, ortak örüntüyü açıklayamaz.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir örüntü açıklaması sunmaz.	
3. Gözlem ve örüntüden genelleme yapma	Gözlem ve örüntüye dayanan, evrendeki düzeni kapsayan açık ve tutarlı bir genelleme oluşturur, dayanağını belirtir.	Evrendeki düzene ilişkin uygun bir genelleme yapar, gözlem veya örüntüyle bağlantısı tam açıklanmaz.	Verilen cümle başlangıcından yararlanarak konuya uygun genel bir ifade yazar, ifadenin hangi gözlem ve örüntüye dayandığını gösteremez.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir genelleme sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi - Bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt bulunmadığında kullanılır.
Kullanım Notu	Toplam puan öğrenci performansıyla ilgili genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

2. ETKİNLİK

Ünite	Allah İnancı
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.1.2. Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğini müşahede edebilme *a) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları belirler.* *b) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili belirlediği konular hakkında sorular sorar.* *c) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiği konuları inceler.* *ç) Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili incelediği konular hakkında çıkarım yapar.*

Etkinlik Adı: Evrendeki Mükemmel Düzen: Allah'ın (cc) Varlığı ve Birliği

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Görsel Kartlar

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Örnek Öğrenci Cevapları (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. İlk bölümde öğrencilerden evrendeki düzen ve Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında merak ettikleri konuları belirlemeleri istenir.
3. Belirledikleri merak alanlarıyla ilişkili, açık, anlaşılır ve incelemeye elverişli sorular oluşturmaları ve her soruyu ilgili merak alanıyla eşleştirmeleri beklenir.
4. Daha sonra öğrencilerden Ek-1'de yer alan beş görseli sessizce incelemeleri ve her görselde doğrudan gözlemledikleri düzen unsurlarını çalışma kâğıdındaki ilgili bölüme yazmaları istenir.
5. Gözlemlerinden hareketle seçtikleri iki görsel için Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili çıkarım yapmaları ve her çıkarımın hangi görsel kanıta dayandığını belirtmeleri beklenir.

6. Çalışma kâğıtları, Ek-2'deki kabul ölçütleri ve örnek öğrenci cevapları dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Aynı düşünceyi farklı sözcüklerle ifade eden, görsel kanıtla tutarlı cevaplar kabul edilir.
7. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü ya da kısa yazılı geri bildirim verilir.
8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin bir sorusunu, gözlemini veya çıkarımını yeniden düzenlemesi için 5 dakika ayrılır. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil; Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Merak alanlarını açıkça belirlemen, sorularını bu alanlarla ilişkilendirmen ve gezegenlerin düzenli hareketini görsel kanıt olarak kullanman güçlü bir yön. "Farklı varlıkların uyumlu düzen içinde hareket etmesi bana ... düşündürüyor." biçiminde bir cümle eklemen çıkarımını güçlendirebilir.
Gelişmekte	Evrendeki düzen hakkında uygun bir soru oluşturmuş ve su döngüsündeki aşamaları gözlemlemişsin. Ancak gözlem ile Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkındaki çıkarım arasındaki bağ yeterince açık değil. "Bu düzenli süreç ... nedenle kendiliğinden ve rastgele olmadığını düşündürüyor." cümlesini tamamlaman bağlantıyı görünür kılabilir.
Başlangıç	Ağaçtaki kök, gövde ve dalları yazman görselden bir gözlem seçebildiğini gösteriyor. Bu gözlemin sana ne düşündürdüğünü açıklamaya ihtiyaç var. "Ağacın bölümlerinin uyumlu çalışması bana ... düşündürüyor." cümlesini tamamlaman çıkarım yapmana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir görsel birlikte incelenebilir, doğrudan görülen bir düzen unsuru belirlenebilir ve "Bu görselde ... görüyorum." cümlesinin tamamlanması istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Merak alanı belirleme sınırlıysa evren, düzen, yaratılış, varlık ve birlik kavramlarını içeren kartlar kullanılabilir. Soru oluşturmakta zorlanan öğrencilere "Nasıl?", "Neden?" ve "Bu düzen bize ne düşündürür?" başlangıçları verilebilir. Gözlem-çıkarım bağı sınırlıysa "Görselde gördüğüm / Bunun bana düşündürdüğü" başlıklı iki kutulu şablon kullanılabilir. Evrendeki düzeni gösteren örnekler ile evren, düzen, yaratılış, Allah'ın (cc) varlığı ve birliği gibi temel kavramlar; görsel kavram kartları, kısa açıklamalar ve anahtar kelime listeleri kullanılarak somutlaştırılabilir. EBA veya ders kitabındaki ilgili içeriklerden yararlanılabilir.

Zenginleştirme

Güçlü kanıt sunan öğrencilerden seçtikleri iki görseldeki düzeni karşılaştırmaları, ortak bir ilkeye ulaşmaları ve bu ilkeden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında gerekçeli kısa bir bilgi kartı hazırlamaları istenebilir. Aynı çıkarıma farklı bir görsel kanıtla ulaşmaları da beklenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Evrendeki Mükemmel Düzen: Allah'ın (cc) Varlığı ve Birliği

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

1. Merak Ettiklerim ve Sorularım

Evrendeki mükemmel düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilgili merak ettiğiniz konuları belirleyiniz. Belirlediğiniz konularla ilgili sorularınızı yazınız.

No	Merak ettiğim konu	Bu konuyla ilgili sorum
1		
2		
3		

2. Düzeni İnceliyorum

Görselleri inceleyiniz. Her görselde doğrudan gördüğünüz düzeni kısa ve somut bir cümleyle yazınız.

1

.....
.....
.....

2

.....
.....
.....

3

.....
.....
.....

4

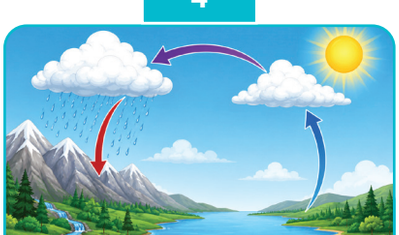

.....
.....
.....

5

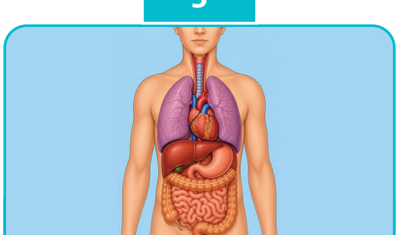

.....
.....
.....

3. Gözlemden Çıkarım Yapıyorum

"Düzeni İnceliyorum" bölümünde yer alan görsellerden ikisini seçiniz. Seçtiğiniz görsellerdeki düzenin Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında size ne düşündürdüğünü yazınız.

Seçtiğim görsel	Görseldeki olayın evrende bir düzen olduğuna kanıtı	Çıkarımım

4. Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra değiştirdiğiniz veya geliştirdiğiniz bir soruyu, gözlemi ya da çıkarımı aşağıya yeniden yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

CEVAP ANAHTARI / ÖRNEK ÖĞRENCİ CEVAPLARI

Aşağıdaki cevaplar örnektir. Öğrencinin görsel kanıta dayanan, kendi içinde tutarlı ve öğrenme çıktısıyla uyumlu farklı ifadeleri kabul edilir. Örnekler öğrenciye dağıtılmaz; puanlayıcı kalibrasyonu amacıyla kullanılır.

Merak alanı ve soru örnekleri	Merak alanı: Gezegenlerin hareketi. Soru: Gezegenlerin birbirine çarpmadan belirli yörüngelerde hareket etmesi bize ne düşündürür? Merak alanı: Canlıların yapısı. Soru: İnsan vücudundaki organların uyumlu çalışması nasıl açıklanabilir? Merak alanı: Su döngüsü. Soru: Suyun belirli aşamalarla sürekli dolaşması evrendeki düzen hakkında neyi gösterir?
Gözlem örnekleri	Gezegenler Güneş'in çevresinde belirli yollarda hareket etmektedir. Ağacın kök, gövde, dal ve yaprakları farklı görevlerle bir bütün oluşturur. Su buharlaşır, bulutlarda yoğunlaşır ve yağış olarak yeryüzüne döner. Arılar petekleri düzenli altıgen bölmeler hâlinde oluşturur. İnsan vücudundaki organlar birbirleriyle uyum içinde çalışır.
Çıkarım örnekleri	Gezegenlerin belirli yörüngelerde uyumlu hareket etmesi, evrendeki düzenin rastgele olmadığını ve bu düzeni kuran tek bir yaratıcının bulunduğunu düşündürür. İnsan vücudundaki organların birbirini tamamlayarak çalışması, bütün canlıları bilen ve yaratan Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine işaret eder.
Kabul notu	Öğrencinin aynı düşünceyi farklı sözcüklerle ifade etmesi kabul edilir. İnanç ifadesinin kendisi değil; merak alanını belirleme, nitelikli soru oluşturma, görseli inceleme ve görsel kanıta dayalı çıkarım yapma performansı değerlendirilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Evrendeki Mükemmel Düzen: Allah'ın (cc) Varlığı ve Birliği

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Merak alanlarını belirleme	Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle doğrudan ilişkili, birbirinden ayrışan merak alanları belirler.	Konuya uygun merak alanları belirler, alanlardan biri genel ya da birbirine yakındır.	Kavram kartı veya yönlendirici soruların desteğiyle konuya ilişkin bir merak alanı belirler; bu alana yönelik düşüncelerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmekte zorlanır.	Merak alanına ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Nitelikli soru oluşturma	Her merak alanıyla ilişkili, açık, anlamlı ve incelemeye elverişli sorular oluşturur.	Konuya uygun sorular oluşturur; sorulardan biri yüzeysel veya merak alanıyla zayıf ilişkilidir.	Verilen soru başlangıcından yararlanarak konuya uygun bir soru oluşturur, soruyu tek başına geliştiremez.	Soru oluşturmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Soru-merak alanı ilişkisi	Sorularının her birini ilgili merak alanıyla açık ve tutarlı biçimde eşleştirir.	Soruların merak alanlarıyla ilişkisi genel olarak uygundur; bir eşleştirme belirsizdir.	Bir soru ile merak alanını yönlendirici soruyla eşleştirir, ilişkiyi açıklayamaz.	Soru-merak alanı ilişkisine ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
4. Görseldeki düzeni inceleme	En az iki görseldeki düzeni doğru, açık ve doğrudan görsel kanıta dayalı biçimde betimler.	Görsellerle ilgili gözlemler yazar, gözlemlerden biri genel veya eksik kalır.	Bir görselde doğrudan görülen bir ayrıntıyı söyler, düzeni açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	Görsel incelemeye ilişkin değerlendirilebilir gözlem sunmaz.	
5. Gözlemden çıkarım yapma	Görseldeki düzenden hareketle Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında bağlama uygun bir çıkarım yapar.	Bağlama uygun bir çıkarım yapar; varlık ya da birlik boyutlarından birini veya gözlem bağını eksik bırakır.	Cümle başlangıcından yararlanarak konuya uygun bir çıkarım söyler, çıkarımı gözlemle ilişkilendiremez.	Çıkarıma ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	12-15 Yetkin | 7-11 Gelişmekte | 1-6 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

3. ETKİNLİK

Ünite	Allah İnancı
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.1.3. Allah'ın (cc) güzel isimlerini bağlamına uygun kullanabilme *a) Allah'ın (cc) güzel isimlerini fark eder.*

Etkinlik Adı: Allah'ın (cc) Güzel İsimlerini Öğreniyorum

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Rahman, Rahîm, Kadir, Basir, Semi ve Alîm isimlerinin yazılışları birlikte okunur; anlamları doğrudan verilmez.
3. Yapılandırılmış griddeki dokuz açıklamayı incelemeleri için öğrencilere süre verilir. Her ismin ilgili olduğu kutucuk numaralarını bireysel olarak belirlemeleri istenir.
4. Öğrencilerden seçtikleri iki ismi günlük yaşamdan uygun bir durumla ilişkilendirmeleri ve bu isimleri bağlama uygun bir cümlede kullanmaları istenir.
5. Yanıtlar Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Aynı anlama gelen farklı ve uygun ifadeler kabul edilir.
6. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren geri bildirim verilir.
7. Geri bildirim doğrultusunda bir eşleştirmenin veya bağlam cümlesinin yeniden düzenlenmesi için 5 dakika ayrılır. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
8. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil; Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, hemen uygulanabilecek tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Rahman ve Rahîm isimlerini ilgili açıklamalarla doğru eşleştirmen ve Rahîm ismini ahirette inanan kullara yönelik merhamet bağlamında kullanman güçlü bir yön. Semi ile Basir arasındaki farkı cümlende daha görünür kılmaya ihtiyaç var. "Allah dualarımızı işitir; yaptıklarımızı görür." biçiminde iki ayrı cümle kurman ayrımı belirginleştirebilir.
Gelişmekte	İsimlerin önemli bir bölümünü doğru eşleştirmişsin. Alîm ve Semi isimlerini aynı açıklamayla ilişkilendirmen anlam ayrımının tam kurulmadığını gösteriyor. "Bilmek" ve "işitmek" sözcüklerini kullanarak iki ismin anlamını ayrı cümlelerde açıklaman yararlı olabilir.
Başlangıç	Rahman ismini besmeleyle ilişkilendirmen iyi bir başlangıç. Seçtiğin diğer kutunun Rahman mı Rahîm mi olduğunu açıklamaya ihtiyaç var. Kutudaki "bütün varlıklar" ve "inanan kullar" ifadelerini karşılaştırman seçimini netleştirebilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir isim ve bir açıklama birlikte okunabilir; öğrenciden anahtar sözcüğü seçip eşleştirmesinin sebebini açıklaması istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

İsim-anlam eşleştirmesinde güçlük yaşanıyorsa her isim için tek bir anahtar sözcük içeren kartlar kullanılabilir. Rahman-Rahîm, Semi-Basir ve Alîm-Kadir ikilileri ayrı ayrı karşılaştırılabilir. Bağlama uygun kullanım için "Allah ... olduğu için ..." cümle kalıbı ve iki örnek durum sunulabilir. Allah'ın (cc) güzel isimleri ve anlamları, görsel destekli kelime kartları, örnek cümleler ve kısa açıklamalarla sunularak öğrencilerin isimleri fark etmeleri ve aralarındaki ilişkiyi kurmaları desteklenebilir. Allah'ın (cc) güzel isimleri ile anlamları arasında ilişki kurmakta zorlanan öğrenciler, öğretmen rehberliğinde eşleştirme, kavram haritası ve soru-cevap etkinlikleriyle adım adım yönlendirilebilir.

Zenginleştirme

Öğrencilerden Allah'ın (cc) güzel isimlerini Kur'an-ı Kerim ayetleri ve hadislerdeki kullanım bağlamlarıyla araştırmaları, farklı isimler arasındaki anlam ilişkilerini incelemeleri istenebilir. Öğrencilerin Allah'ın (cc) güzel isimleri arasındaki ilişkileri analiz etmeleri, bu isimlerin günlük hayattaki yansımalarını örnek olaylar üzerinden değerlendirmeleri ve farklı bağlamlarda hangi ismin kullanılmasının uygun olacağını gerekçelendirmeleri sağlanabilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıda Allah'ın (cc) isimleri ve anlamları ile ilgili bilgiler verilmiştir. Her ismin ilişkili olduğu kutucuk numaralarını yazınız. Bir kutucuk birden fazla isimle ilişkili olabilir.

1. Allah'ın (cc) gizli ve açık ne varsa her şeyi bilmesi demektir.	**2.** Yaratılmış bütün varlıklara şefkat gösteren, fark gözetmeksizin insanlara merhamet eden, sürekli nimetler veren, rahmeti sonsuz olan anlamına gelir.	**3.** Yüce Allah'ın her şeyi eksiksiz olarak görmesi demektir.
4. Allah'ın (cc) her şeye gücünün yetmesi anlamına gelir.	**5.** Yarattığı bütün varlıklara karşılık beklemeden nimetler veren, onları koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve ahirette kendisine inanan kullarına şefkat edip onları ödüllendiren demektir.	**6.** Yüce Allah'ın (cc) her şeyi duyması ve hakkıyla işitmesi demektir.
7. Allah'ın (cc) bu isimleri besmelenin içerisinde bulunur.	**8.** İnsanın ilmi sınırlı olduğu için her şeyi bilmesi mümkün değildir. Ama Allah'ın (cc) bu ismi gizli konuşmaları, tüm sırları olmuş olanı ve olacak olanı yerde ve gökte olup bitenleri bilmesi ile ilgilidir.	**9.** Allah'ın (cc) bu isimleri "Şüphesiz Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir." Allah onların yapmakta olduklarını eksiksiz görür." ayetiyle ilgilidir.

Allah'ın güzel ismi	İlgili kutucuk numarası / numaraları
Rahman	.....
Kadir	.....
Rahîm	.....
Basir	.....
Semi	.....
Alîm	.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

1. Yapılandırılmış Grid

Rahman	2 ve 7
Kadir	4
Rahîm	5 ve 7
Basir	3 ve 9
Semi	6 ve 9
Alîm	1, 8 ve 9

2. Örnek Cevaplar

- "Allah'ın her şeyi bildiğini düşünür." durumu Alîm ismiyle ilişkilendirilebilir.
- "Duasının işitildiğine inanır." durumu Semi ismiyle ilişkilendirilebilir.
- "Canlılara verilen nimetleri düşünür." durumu Rahman ismiyle ilişkilendirilebilir.
- "Allah'ın her şeye gücünün yettiğini hatırlar." durumu Kadir ismiyle ilişkilendirilebilir.

Kabul notu: Öğrencinin aynı anlamı farklı sözcüklerle ifade etmesi kabul edilir. Bağlamla uyumlu ve gerekçelendirilebilir farklı örnekler doğru kabul edilir. Yazım ve noktalama, anlamı bozmadıkça puanlamanın temel ölçütü değildir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Evrendeki Mükemmel Düzen: Allah'ın (cc) Varlığı ve Birliği

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. İsimleri ve anlamlarını fark etme	Altı ismi ilgili açıklamalarla doğru eşleştirir, birden fazla kutucuk içeren ilişkileri ayırt eder.	İsimlerin önemli bölümünü doğru eşleştirir, bir veya iki ilişkide anlam karışıklığı bulunur.	İpucu desteğiyle bazı isimleri temel anlamlarıyla eşleştirir, benzer anlamlı isimleri ayırt edemez.	İsim-anlam ilişkisine yönelik değerlendirilebilir bir eşleştirme sunmaz.	
2. Benzer isimleri ayırt etme	Rahman-Rahîm, Semi-Basir ve Alîm-Kadir isimlerinin anlam farklarını uygun anahtar sözcüklerle açıklar.	İsim çiftlerinden ikisini ayırt eder, bir çiftte açıklama eksik veya belirsizdir.	Verilen örnekten yararlanarak bir isim çiftindeki temel farkı söyler, açıklamasını tek başına tamamlayamaz.	İsimler arasındaki farklara ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. İsmi bağlama uygun kullanma	Seçtiği ismi verilen durumla doğru ilişkilendirir ve anlamı yansıtan açık bir cümlede kullanır.	İsmi uygun durumla ilişkilendirir, cümlede anlam bağlantısı genel veya eksik kalır.	Bir isim seçer, uygun bağlamı veya cümleyi oluşturmak için cümle başlangıcına ihtiyaç duyar.	Bağlama uygun kullanıma ilişkin değerlendirilebilir bir örnek sunmaz.	
4. Gerekçelendirme	Seçtiği isim ile durum arasındaki bağı anlamına dayalı, tutarlı bir gerekçeyle açıklar.	Gerekçe bağlamla ilişkilidir, ismin anlamıyla bağlantısı tam açıklanmaz.	Hatırlatıcı soruyla kısa bir gerekçe söyler, isim-anlam-bağlam bağını kuramaz.	Seçimine ilişkin değerlendirilebilir bir gerekçe sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

4. ETKİNLİK

Ünite	Namaz
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme *a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar.* *b) Namazı farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırır.* *c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.*

Etkinlik Adı: Namaz Penceresi

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı/Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'te yer alan başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır, düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır. Çalışma Kâğıdı (Ek-1) öğrencilere dağıtılır.
2. Öğrencilerden 5 vakit namazla ilgili eksik verilen bilgileri kendi cümleleriyle tamamlamaları istenir.
3. Görevleri tamamlamaları için yeterli süre verilir. Gerektiğinde öğrencilerin ders kitabına veya öğretmenin sunduğu güvenilir temel kaynaklara yeniden başvurmalarına olanak sağlanır.
4. Çalışmalar Ek-2'deki Cevap Anahtarı/Kabul Ölçütleri ve Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılarak değerlendirilir.
5. Değerlendirme sonrasında öğrencilere güçlü yönünü, geliştirmesi gereken noktayı ve uygulanabilir bir sonraki adımı içeren göreve özgü geri bildirim verilir.
6. Öğrencilerin çalışma kâğıdındaki bir açıklamasını geri bildirim doğrultusunda yeniden düzenlemelerine fırsat tanınır.
7. Destekleme ve zenginleştirme uygulamalarına Ek-3'teki ölçüt profili dikkate alınarak karar verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, hemen uygulanabilecek tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Namaz ibadetinin temel özelliklerini açık biçimde çözümledin, farz-vacip-nafile sınıflandırmasını doğru yaptın ve namazın önemini kendi cümlelerinle anlamlı biçimde açıkladın. Açıklamalarında kullandığın örnekleri çeşitlendirerek çalışmanı daha da geliştirebilirsin.
Gelişmekte	Namazla ilgili temel bilgileri genel olarak doğru kullandın. Farz, vacip ve nafile namazları sınıflandırırken bazı örnekleri yeniden gözden geçirmen ve namazın önemine ilişkin açıklamanı gerekçeyle güçlendirmen çalışmanı geliştirebilir.
Başlangıç	Namaz ibadetine ilişkin bazı doğru ifadeler kullandın. Namaz türlerini ayırt ederken ders kitabındaki örneklerden yararlanman ve namazın önemini bir günlük yaşam örneğiyle açıklamayı denemen yararlı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Çalışma kâğıdında değerlendirme yapmaya yetecek bir yanıt henüz oluşmamış. Öğretmen rehberliğinde namazın temel özellikleri ve namaz türlerine ilişkin örnekleri yeniden inceleyerek dört bölümden birini tamamlamayı deneyebilirsin.

Farklılaştırma

Destekleme

- Namaz ibadetinin anlamı, önemi ve farz, vacip, nafile namazlara ilişkin temel bilgiler; görsel destekli kavram kartları, sınıflandırma tabloları ve EBA içerikleri kullanılarak sadeleştirilmiş biçimde sunulabilir.
- Namaz ibadetini çözümlemekte veya namaz çeşitlerini sınıflandırmakta zorlanan öğrenciler, öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen kavram haritası, eşleştirme, sınıflandırma ve soru-cevap etkinlikleriyle adım adım desteklenebilir.
- Öğrencilerin namaz çeşitlerini karşılaştırabilmeleri ve namaz ibadetinin önemini daha rahat kavrayabilmeleri için görsel materyallerle desteklenmiş, dikkat dağıtıcı unsurların en aza indirildiği uygun bir öğrenme ortamı oluşturulabilir.

- Bilişsel yükü hafifletmek amacıyla farz, vacip ve nafile namazlara ilişkin bilgilerin bir kısmı önceden doldurulmuş kavram haritaları, sınıflandırma tabloları veya özet şablonları verilerek öğrencilerin eksik bölümleri tamamlamaları sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerin namaz ibadetinin farklı yaş grupları ve yaşam durumları açısından taşıdığı önemi inceleyerek edindikleri bilgileri karşılaştırmaları teşvik edilebilir.
- Öğrencilerden namaz ibadetinin bireyin hayatına katkılarını örnek olaylar üzerinden çözümlemeleri, farz, vacip ve nafile namazların ortak ve farklı yönlerini karşılaştırarak değerlendirmeleri ve ulaştıkları sonuçları gerekçeleriyle açıklamaları istenebilir.
- Öğrencilerden EBA veya MEBİ'deki görsel ve işitsel materyallerden yararlanarak namaz ibadetiyle ilgili farklı kaynakları incelemeleri, edindikleri bilgileri arkadaşlarıyla tartışmaları ve değerlendirmeleri istenebilir.
- Öğrencilerden namaz ibadetinin önemini, namaz çeşitlerini ve bu ibadetin bireyin hayatına katkılarını özetleyen özgün bir infografik, kavram haritası, dijital sunum veya bilgilendirici afiş hazırlamaları istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Namaz Penceresi

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıda namazla ilgili bir tablo verilmiştir. Bu tablodaki boşlukları tamamlayınız.

1. Tanımı

Namaz ibadetinin ne olduğunu kendi cümlelerinizle açıklayınız.

.....

.....

.....

2. Temel Özellikleri

Namaz ibadetinin temel özelliklerini yazınız.

.....

.....

.....

5 VAKİT NAMAZ

3. Farz - Vacip - Nafile

Namazları farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırarak her gruba uygun örnekler yazınız.

.....

.....

.....

4. Önemi

Namaz ibadetinin önemini kendi cümlelerinizle açıklayınız.

.....

.....

.....

Geri bildirim sonrası yeniden düzenlediğim açıklama:

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Aşağıdaki ifadeler örnek kabul ölçütleridir. Öğrencinin anlamca doğru, ders düzeyine uygun ve kendi cümleleriyle verdiği farklı cevaplar da kabul edilir.

1. **Tanımı:** Namaz; Allah'a kulluk amacıyla belirli vakitlerde, belirli şartlara ve kurallara uygun olarak yerine getirilen bir ibadettir. Öğrencinin namazı ibadet, belirli vakitler ve belirli uygulamalarla ilişkilendiren anlamca doğru açıklamaları kabul edilir.
2. **Temel Özellikleri:** Namazın Allah'a kulluk amacı taşıması, belirli vakitlerde kılınması, hazırlık şartlarının bulunması, kıyam-kıraat-rükû-secde gibi temel uygulamalar içermesi ve bireyin düzenli ibadet bilinci geliştirmesine katkı sağlaması gibi ifadeler kabul edilir.
3. **Farz - Vacip - Nafile:** Farz namazlara beş vakit namaz ve cuma namazı; vacip namazlara vitir ve bayram namazları; nafile namazlara teheccüt ve teravih namazı gibi uygun örnekler verilebilir. Öğrencinin sınıflandırmayı doğru yapması esastır.
4. **Önemi:** Namazın Allah'a kulluğu ifade etmesi; bireye sorumluluk, düzen, sabır ve manevi bilinç kazandırması; kişinin Allah ile bağını güçlendirmesi gibi anlamca doğru açıklamalar kabul edilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Kullanım: Her ölçütte öğrencinin çalışma kâğıdında ortaya koyduğu performansa en uygun düzey seçilir. Toplam puan genel bir görünüm sağlar; geri bildirim ve farklılaştırma kararlarında ölçüt profili esas alınır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Namaz ibadetinin tanımını ifade etme	Namaz ibadetini amaç, vakit ve temel uygulama boyutlarını ilişkilendirerek kendi cümleleriyle açık ve doğru biçimde tanımlar.	Namaz ibadetini doğru biçimde tanımlar, açıklamasında temel boyutlardan biri sınırlı kalabilir.	Namazın bir ibadet olduğunu belirten anlamlı bir tanım oluşturur; açıklamasını tamamlamak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Namaz ibadetinin tanımına ilişkin değerlendirilebilir bir açıklama sunmaz.
Namaz ibadetinin temel özelliklerini açıklama	Namazın temel özelliklerini birbirleriyle ilişkili ve doğru ifadelerle açıklar.	Namazın temel özelliklerini genel olarak doğru açıklar, bazı açıklamalar sınırlı kalabilir.	Namazla ilgili en az bir temel özelliği doğru ifade eder, diğer özellikleri açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	Namazın temel özelliklerine ilişkin değerlendirilebilir bir ifade sunmaz.
Namazları farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırma	Farz, vacip ve nafile namazları doğru ayırt eder ve her gruba uygun örnekler verir.	Farz, vacip ve nafile ayrımını genel olarak doğru yapar, sınıflandırma veya örneklerden birinde sınırlı bir eksiklik bulunabilir.	Namaz türlerinden birini doğru sınıflandırır veya uygun bir örnek verir, diğer grupları ayırt etmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Farz, vacip ve nafile sınıflandırmasına ilişkin değerlendirilebilir bir performans göstermez.
Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleriyle açıklama	Namazın önemini kulluk, bireysel sorumluluk ve manevi katkı gibi uygun boyutlarla ilişkilendirerek kendi cümleleriyle açıklar.	Namazın önemini doğru ve anlaşılır biçimde açıklar, gerekçesi veya örneği sınırlı kalabilir.	Namazın önemine ilişkin anlamlı bir ifade sunar, düşüncesini açıklamak veya gerekçelendirmek için desteğe ihtiyaç duyar.	Namaz ibadetinin önemine ilişkin değerlendirilebilir bir açıklama sunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	.....
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi
Kullanım Notu	0 toplam puan yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir performans kanıtı bulunmadığında kullanılır. Öğrencinin sonraki adımı toplam puandan çok hangi ölçütlerde desteğe ihtiyaç duyduğuna göre belirlenir.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

Ünite	Namaz
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme *a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümleme yapar.* *b) Namazı farz, vacip ve nafile olarak sınıflandırır.* *c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.*

5. ETKİNLİK

Etkinlik Adı: Namazı Tanıyorum

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri ve Örnek Öğrenci Cevapları (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Etkinliğin üç bölümden oluştuğu; namazla ilgili kavramların çözümleneceği, namaz çeşitlerinin sınıflandırılacağı ve namazın öneminin özetleneceği belirtilir.
3. Öğrencilere tabloda verilen Allah'a bağlılık, şükür, kulluk görevi, düzen ve disiplin, huzur ve mutluluk ile sorumluluk kavramlarını incelemeleri için süre verilir. Her kavramın namaz ibadetiyle ilişkisini gösteren bir cümle yazmaları istenir.
4. Öğrencilerin verilen namaz örneklerini farz, vacip ve nafile başlıkları altında sınıflandırması istenir. Öğrencilerden seçtiği iki örneğin neden ilgili başlıkta yer aldığını kısa bir gerekçeyle açıklaması beklenir.
5. Öğrencilerden namaz ibadetinin bireysel ve toplumsal önemini 3-4 cümleyle özetlemesi istenir.
6. Çalışma kâğıtları Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Anlamca doğru ve bağlama uygun farklı ifadeler kabul edilir.

7. Öğrencilere çalışma kâğıdındaki kanıta dayalı olarak güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.
8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin kavram ilişkisi, sınıflandırma gerekçesi veya önem açıklaması bölümlerinden birini yeniden düzenlemesi için 5 dakika ayrılır. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil, Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin kanıt, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Tabloda namazın Allah'a bağlılık, şükür ve sorumlulukla ilişkisini açık cümlelerle kurman; namazları doğru sınıflandırıp gerekçelendirmen güçlü bir yön. Özetinde toplumsal boyut daha görünür hâle getirilebilir. Cemaatle namazın birlik ve dayanışmaya katkısını belirten bir cümle eklemen açıklamanı tamamlayabilir.
Gelişmekte	Farz ve nafile namaz örneklerini doğru ayırmış, namazın insana huzur verdiğini açıklamışsın. Vitir namazının neden vacip olduğunu belirtmediğin için sınıflandırma gerekçen eksik kalmış. "Vitir namazını vacip başlığına yazdım; çünkü ..." cümlesini tamamlaman kararını görünür kılabilir.
Başlangıç	Sabah namazını farz başlığına yazman sınıflandırmaya başladığını gösteriyor. Diğer örnekleri ayırmakta ve kavramlarla namaz arasındaki ilişkiyi açıklamakta desteğe ihtiyaç var. Bir örnek kartı kullanarak "Namaz insana ... kazandırır." cümlesini tamamlaman ilişkiyi kurmana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir namaz örneği veya kavram birlikte okunabilir; öğrenciden uygun başlığı seçmesi ya da kavramın namazla ilişkisini tek cümleyle ifade etmesi istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Her kavram için kısa bir örnek cümle ve görsel destekli kavram kartı sunulabilir. Sınıflandırmada zorlanılıyorsa farz-vacip-nafile başlıkları ile namaz adlarının yazılı olduğu kartlar eşleştirilebilir. Özetleme için "Namaz önemlidir çünkü ..." ve "Cemaatle namaz ..." cümle başlangıçları kullanılabilir. EBA veya ders kitabındaki ilgili içeriklerden yararlanılabilir.

Zenginleştirme

Öğrencilerden farz, vacip ve nafile namazların ortak ve farklı yönlerini karşılaştıran bir tablo hazırlamaları; namazın bireysel ve toplumsal önemini bir örnek olay üzerinden gerekçelendirmeleri veya bir kavram haritasıyla özetlemeleri istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Namazı Tanıyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

1. NAMAZ İBADETİNİ ÇÖZÜMLÜYORUM

Aşağıdaki tabloda namazla ilgili kavramlar verilmiştir. Bu kavramların namaz ibadetiyle ilişkisini açıklayan bir örnek yazınız.

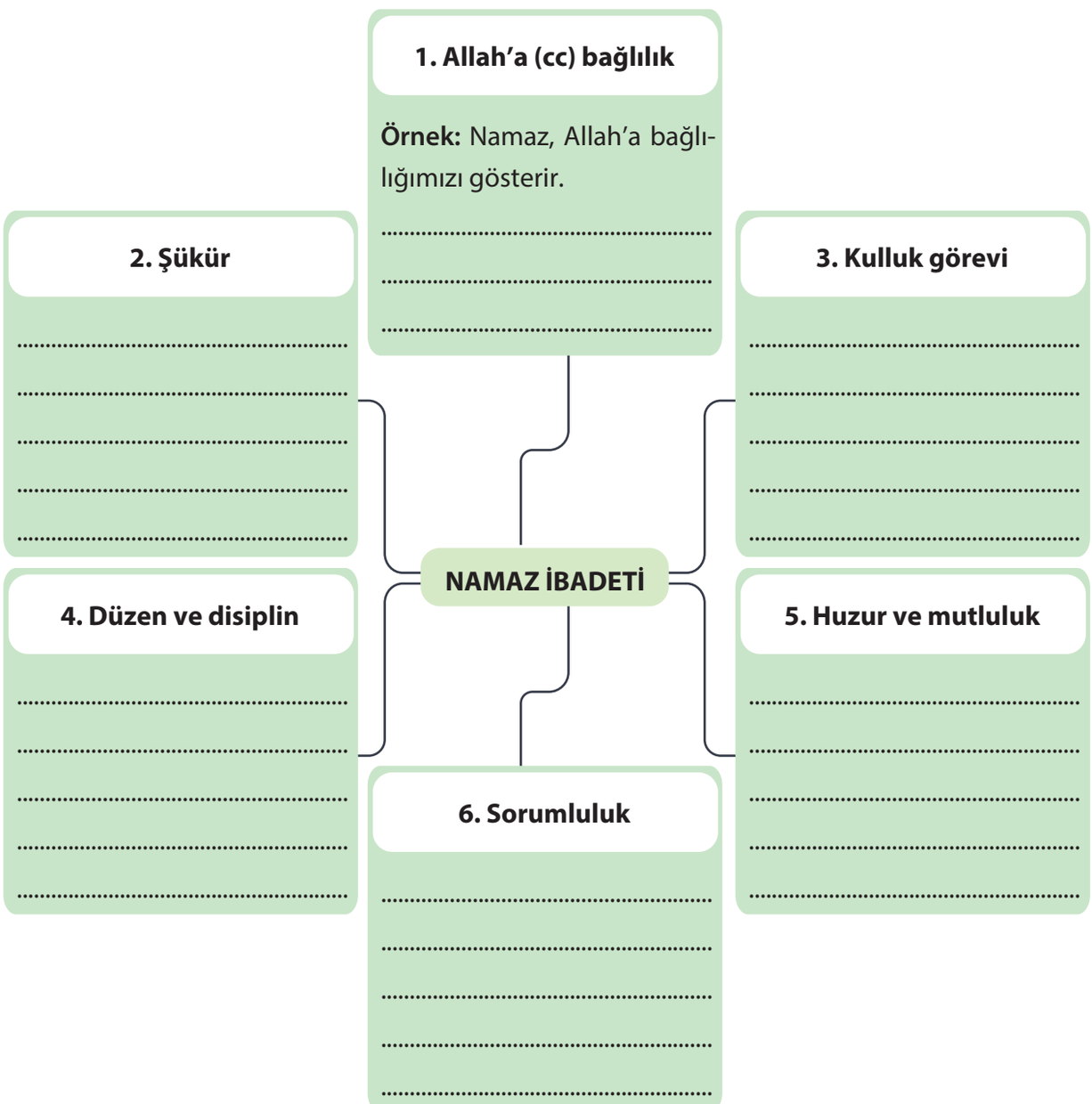

2. NAMAZLARI SINIFLANDIRIYORUM

Aşağıda verilen namazları farz, vacip ve nafile olarak uygun sütunlara yazınız.

Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı, vitir, Ramazan Bayramı namazı, Kurban Bayramı namazı, teheccüt, teravih.

FARZ NAMAZLAR	VACİP NAMAZLAR	NAFİLE NAMAZLAR
•	•	• .....
•	•	• .....
•	•	• .....
•	•	• .....
•	•	• .....

Sınıflandırma gerekçem 1: Seçtiğim namaz: .....
Çünkü: .....

Sınıflandırma gerekçem 2: Seçtiğim namaz: .....

Çünkü: .....

3. NAMAZIN ÖNEMİNİ ANLATIYORUM

Namaz ibadetinin birey ve toplum açısından önemini birkaç cümleyle anlatınız.

.....
.....
.....
.....
.....

4. GÖZDEN GEÇİRİYORUM

Geri bildirimden sonra değiştirdiğiniz veya geliştirdiğiniz bir cümleyi aşağıya yeniden yazınız.

.....
.....
.....
.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Kavram ilişkileri	Namazın Allah'a (cc) bağlılık ve kulluk göstergesi olması, nimetler için şükretmeye imkân vermesi, belirli vakitlerde kılınmasıyla düzen ve disiplin kazandırması, insana huzur vermesi, sorumluluk bilincini geliştirmesi gibi anlamca doğru açıklamalar kabul edilir.
Sınıflandırma	Farz: Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı. Vacip: Vitir, Ramazan Bayramı namazı, Kurban Bayramı namazı. Nafile: Teheccüt, teravih.
Sınıflandırma gerekçesi	Örneğin "Sabah namazı beş vakit namazlardan biri olduğu için farzdır.", "Vitir namazı vacip olarak değerlendirildiği için vacip başlığına yazılır.", "Teheccüt farz dışında isteğe bağlı kılındığı için nafiledir." gibi açıklamalar kabul edilir.
Namazın önemi	Namazın Allah ile bağı güçlendirmesi, şükür ve kulluk bilinci oluşturması, düzen ve sorumluluk kazandırması, huzur vermesi; cemaatle kılındığında birlik ve dayanışmayı desteklemesi gibi açıklamalar kabul edilir.

Kabul notu: Öğrencinin aynı düşünceyi farklı sözcüklerle ifade etmesi kabul edilir. Yazım ve noktalama, anlamı bozmadıkça puanlamanın temel ölçütü değildir. Kaynak çalışma kâğıdındaki doğrulanmamış alıntı, ölçme göreviyle ilişkili olmadığı için nihai öğrenci formunda kullanılmamıştır.

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Düzey	Kavram ilişkisi	Sınıflandırma ve gerekçe	Namazın önemi
Yetkin	"Namaz, Allah'a bağlılığımızı ve kulluk görevimizi gösterir. Belirli vakitlerde kılındığı için düzen ve sorumluluk kazandırır."	"Sabah ve öğle farz; vitir ve bayram namazları vacip; teheccüt ve teravih nafiledir. Sabah namazı beş vakitten biri olduğu için farzdır."	"Namaz insanın Allah ile bağını güçlendirir, şükür ve sorumluluk bilinci kazandırır. İnsana huzur verir. Cemaatle kılınması birlik duygusunu destekler."
Gelişmekte	"Namaz Allah'a şükretmemizi ve huzurlu olmamızı sağlar."	Farz ve nafile örnekleri büyük ölçüde doğrudur; vacip örneklerinden biri eksiktir. Bir gerekçe yazılmıştır ancak sınıfla bağı tam açıklanmamıştır.	"Namaz önemlidir. İnsanı rahatlatır ve Allah'a yaklaştırır." Bireysel boyut açıklanmış, toplumsal boyut eksik kalmıştır.
Başlangıç	"Namaz ibadettir ve huzur verir." Kavramlardan biriyle sınırlı ilişki kurulmuştur.	Sabah namazını farz olarak yazar; diğer örnekleri ayırmak için başlık veya örnek desteğine ihtiyaç duyar.	"Namaz iyidir." Konuyla ilgili sınırlı bir ifade vardır; önemini gerekçelendiremez.
Performans Gözlenmedi	İlgili ölçüte ilişkin cevap boşsa, okunamıyorsa veya konu dışıysa kullanılır. Bir ölçütte 0 bulunması, tek başına genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.		

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Namazı Tanıyorum

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Namazla ilgili kavramları çözümleme	Kavramların her birini namaz ibadetiyle doğru ve anlamlı biçimde ilişkilendirir, ilişkileri kendi cümleleriyle açıklar.	Kavramların çoğunu namazla doğru ilişkilendirir; bir veya iki açıklama genel ya da eksik kalır.	Örnek veya cümle başlangıcıyla bir ya da iki kavramın namazla ilişkisini açıklar, diğer ilişkileri kuramaz.	Kavram ilişkilerine ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Farz, vacip ve nafile namazları sınıflandırma	Verilen namaz örneklerini farz, vacip ve nafile başlıklarına doğru yerleştirir.	Örneklerin büyük bölümünü doğru sınıflandırır, bir veya iki örnek yanlış ya da eksiktir.	Başlık veya örnek desteğiyle bazı namazları doğru sınıflandırır, sınıflar arasındaki farkı tek başına uygulayamaz.	Sınıflandırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Sınıflandırmayı gerekçelendirme	Seçtiği iki namazın neden ilgili sınıfta yer aldığını doğru ve anlaşılır gerekçelerle açıklar.	Bir sınıflandırmayı doğru gerekçelendirir, diğer gerekçe eksik veya genel kalır.	Yönlendirici soruyla bir sınıflandırmaya ilişkin kısa bir neden söyler, sınıfla bağını tam açıklayamaz.	Sınıflandırma gerekçesine ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
4. Namazın önemini kendi cümleleriyle aktarma	Namazın bireysel ve toplumsal önemini en az iki uygun kavramla ilişkilendirerek açık, tutarlı ve kendi cümleleriyle aktarır.	Namazın önemini uygun biçimde açıklar, bireysel veya toplumsal boyutlardan biri ya da kavram bağlantısı eksik kalır.	Cümle başlangıcından yararlanarak namazın bir yararını söyler, önemini ayrıntılandırmak için desteğe ihtiyaç duyar.	Namazın önemine ilişkin değerlendirilebilir açıklama sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

Ünite	Namaz
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme *a) Namazın kılınışını gözlemlemek için hazırlık ve kılınış şartlarını ölçüt olarak açıklar.* *b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar.* *c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.*

Etkinlik Adı: Namazın Kılınışı

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri ve Örnek Öğrenci Cevapları (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Namazın kılınışını gözlemlerken hazırlık şartları, kılınış şartları ve hareket sırasının ayrı ayrı izleneceği belirtilir.
3. Karışık verilen on iki ifade incelenir. Öğrencilerden hangi ifadelerin hazırlık şartı, hangilerinin kılınış şartı olduğunu belirlemeleri ve iki gruba ayırmaları istenir.
4. İki rekâtlık namazın ilk rekâtının kılınışına ilişkin görsel ve öğretmen açıklaması birlikte izlenir. Öğrenciler, gözlem sırasında hareketleri sırayla kaydeder ve anlamını bilmedikleri yerleri not eder.
5. Öğretmen açıklaması, görsel ve ders kitabı kullanılarak bilgi toplama tablosu doldurulur.
6. Toplanan bilgiler "Hazırlık Şartları", "Kılınış Şartları" ve "Kılınış Sırası" başlıkları altında yeniden sınıflandırılır.
7. Çalışma kâğıtları Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3 Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı ile değerlendirilir. Kaynağa ve öğretmen açıklamasına dayanan, aynı anlamı taşıyan farklı ifadeler kabul edilir.
8. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve hemen uygulanabilecek tek bir sonraki adımı içeren geri bildirim verilir. Geri bildirimden sonra öğrencinin bir sınıflandırma veya kayıt bölümünü düzeltmesi için zaman ayrılır ve ilgili ölçüt yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil, Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve kanıt, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Hazırlık ve kılınış şartlarını doğru sınıflandırman ve kılınış sırasını gözlem notlarınla tutarlı biçimde kaydetmen güçlü bir yön. Bilgi toplama tablosunda ders kitabından aldığın bilginin hangi sınıflandırmayı desteklediği daha açık gösterilebilir. Bu bilginin yanına "Bu bilgi ... başlığına girer." biçiminde kısa bir bağlantı eklemen kaydını güçlendirebilir.
Gelişmekte	Hazırlık şartlarının büyük bölümünü doğru ayırmış ve görseldeki temel hareket sırasını kaydetmişsin. İftitah tekbiri ile niyetin hangi gruba girdiği karışmış görünüyor. Bu iki ifadeyi "Namaz başlamadan önce mi, namazın içinde mi?" sorusuyla yeniden karşılaştırman sınıflandırmanı netleştirebilir.
Başlangıç	Kıbleye yönelme ve secdeyi doğru fark etmen çalışmaya ilişkin güzel bir başlangıç. Ancak hazırlık ve kılınış şartları henüz birbirine karışıyor. Ayrımı netleştirmek için şartları tekrar inceleyebilirsin.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir hazırlık şartı ve bir kılınış şartı örnek olarak birlikte incelenebilir, öğrenciden benzer bir ifadeyi uygun başlığa yerleştirerek nedenini kısa bir cümleyle açıklaması istenebilir.

Hazırlık ve kılınış şartlarını karıştıran öğrencilerle "namaz başlamadan önce gerekli olanlar / namazın içinde yapılanlar" ayrımı üzerinden örnekler yeniden incelenebilir. Hareket sırasını kaydetmekte zorlanan öğrencilerle görsel kartlar doğru sıraya dizilerek sözlü tekrar yapılabilir. Gerektiğinde EBA veya ders kitabındaki ilgili içeriklerden yararlanılabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Hazırlık-kılınış şartları ayrımı sınırlıysa iki renkli kartlarla örnek sınıflandırma yapılabilir. Kılınış sırası için görsel kartların bir bölümü önceden sıralanmış verilebilir. Bilgi toplama tablosunda kaynak adları hazır yazılarak öğrenciden yalnız edindiği bilgiyi kaydetmesi istenebilir. Kayıt yapma güçlüğünde cümle kalıpları ve kısa anahtar kelime listesi kullanılabilir.

Zenginleştirme

Öğrencilerden iki rekâtlık namazın hazırlık ve kılınış aşamalarını "önce-hazırlık / sonra-kılınış" biçiminde akış şemasına dönüştürmeleri istenebilir. Hazırladıkları şemada her adımın hangi gözlem ölçütüne dayandığını kısa notlarla göstermeleri ve şemayı başka bir öğrencinin kullanabileceği açıklıkta düzenlemeleri beklenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Namazın Kılınışı

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıdaki görevleri sırasıyla tamamlayınız. Gözlem yaparken hazırlık şartlarını, kılınış şartlarını ve namazın kılınış sırasını birbirinden ayırmaya dikkat ediniz.

1. Sınıflandırıyorum: Hazırlık ve Kılınış Şartları

Aşağıdaki ifadeleri inceleyiniz. Her ifadeyi uygun sütuna yazınız.

1. Hadesten taharet	2. Necasetten taharet	3. Setriavret (örtünmek)
4. Kıbleye yönelmek	5. Namaz vaktinin girmesi	6. Namaza niyet etmek
7. İftitah tekbiri	8. Kıyam	9. Kıyamda Fatiha ve bir sure okumak
10. Rükû	11. Secde	12. Son oturuş

Hazırlık Şartları (namazdan önce gerekli olanlar)	Kılınış Şartları (namazın içinde yapılanlar)
1.	1. .....
2.	2. .....
3.	3. .....
4.	4. .....
5.	5. .....
6.	6. .....

2. Gözlemliyorum ve Sıralıyorum

Aşağıda namazın ilk rekâtının kılınış aşamaları karışık olarak verilmiştir. Görsellerin üzerindeki numaraları yapılışına göre sıralayınız ve bu görsellere ait açıklamaları yazınız.

1

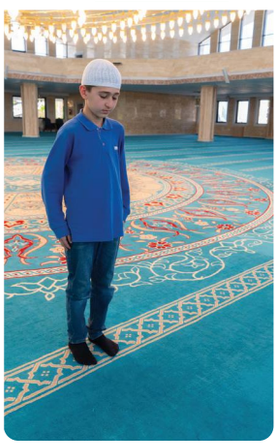

2

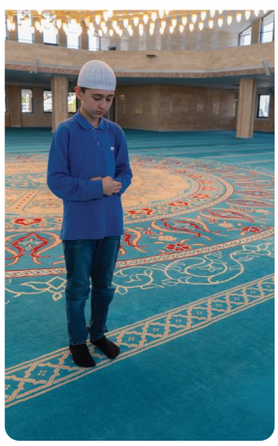

3

4

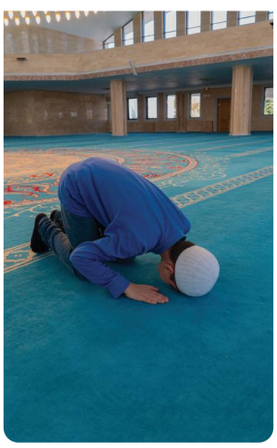

5

6

7

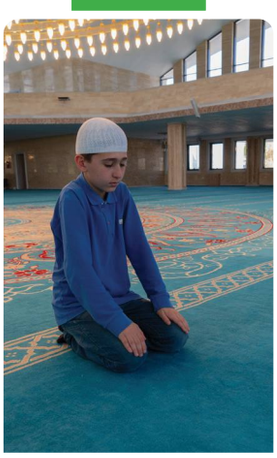

Namazın ilk rekâtının kılınış sırası:

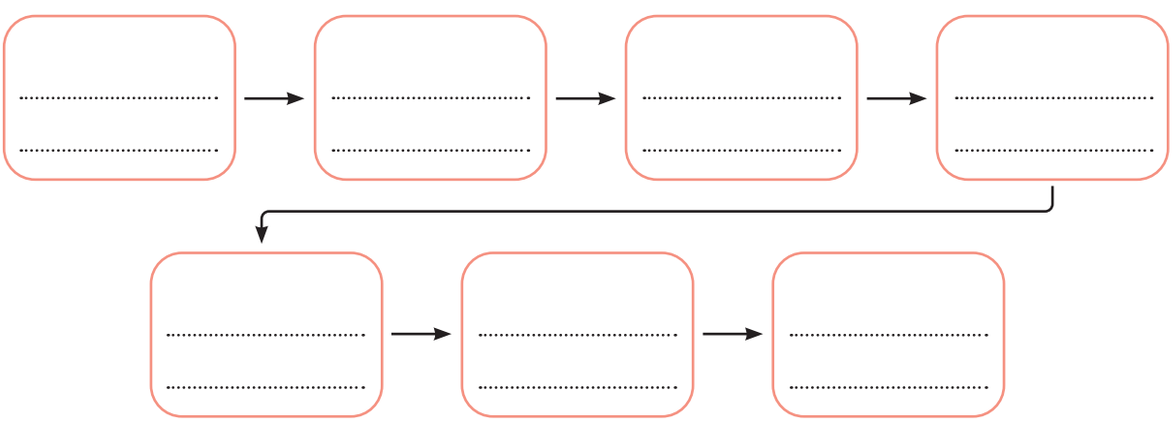

Namazın ilk rekâtının kılınış aşamaları açıklaması:

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	

Gözlem sırasında merak ettiğim / açıklığa kavuşturmak istediğim bir nokta:

.....

.....

3. Bilgi Topluyorum

Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde yararlandığınız kaynakları ve her kaynaktan edindiğiniz bir bilgiyi yazınız.

Bilgi kaynağı	Bu kaynaktan edindiğim bilgi
Öğretmen açıklaması / gösterimi	....
Çalışma kâğıdındaki görsel	....
Ders kitabı veya sunulan kaynak	....

4. Bilgilerimi Sınıflandırıyorum ve Kaydediyorum

Topladığınız bilgileri aşağıdaki başlıkların altında kısa ve açık ifadelerle kaydediniz.

Hazırlık Şartları	Kılınış Şartları	Kılınış Sırası
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Bugün namazın kılınışını gözlemleme konusunda öğrendiğiniz en önemli iki bilgiyi yazınız.

1. .....
2. .....

Geri bildirimden sonra düzelttiğim / geliştirdiğim bir kayıt:

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ VE ÖRNEK ÖĞRENCİ CEVAPLARI

Aşağıdaki yanıtlar örnek olarak hazırlanmıştır. Aynı anlamı taşıyan, ders içeriği ve öğretmen açıklamasıyla tutarlı farklı ifadeler kabul edilir. Örnek öğrenci cevapları tek doğru cevap değildir.

Görev	Beklenen cevap / kabul ölçütü
1. Hazırlık-kılınış şartları ayrımı	Hazırlık şartları: Hadesten taharet, necasetten taharet, setriavret, istikbalikıble, namaz vaktinin girmesi, namaza niyet etmek. Kılınış şartları: İftitah tekbiri, kıyam, kıraat, rükû, secde, son oturuş.
2. Kılınış sırası	Görsel ve öğretmen açıklamasına dayalı olarak başlangıç/tekbir, kıyam ve kıraat, rükû, secde, oturuş, ikinci secde gibi gözlenen hareketlerin doğru sırada kaydedilmesi kabul edilir. Öğretmen açıklamasına göre kullanılan adlandırmalarda aynı anlamı taşıyan ifadeler kabul edilir.
3. Bilgi toplama	Öğrencinin öğretmen açıklaması, görsel ve ders kitabı/sunulan kaynaktan en az bir doğru bilgi kaydetmesi beklenir. Kaynak ile kaydedilen bilgi arasında anlamlı bağ bulunmalıdır.
4. Sınıflandırma-kayıt	Toplanan bilgilerin hazırlık şartları, kılınış şartları ve kılınış sırası başlıkları altında doğru ve anlaşılır biçimde yeniden düzenlenmesi beklenir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Namazın Kılınışı

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Hazırlık şartlarını ölçüt olarak açıklama	Hazırlık şartlarını doğru belirler, bu şartların namazdan önce gerekli olduğunu açık bir ölçütle açıklar.	Hazırlık şartlarının temel örneklerini doğru belirler, bir örneğin açıklaması veya sınıflandırması eksik kalır.	İpucu ile bir hazırlık şartını seçer, neden hazırlık şartı olduğunu açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	Hazırlık şartlarına ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Kılınış şartlarını ölçüt olarak açıklama	Kılınış şartlarını doğru belirler ve bunların namazın içinde yerine getirildiğini uygun örneklerle açıklar.	Temel kılınış şartlarını doğru belirler, bir ifadeyi hazırlık şartıyla karıştırır veya açıklaması eksik kalır.	Örnek gösterildiğinde bir kılınış şartını seçer, hazırlık-kılınış ayrımını bağımsız açıklayamaz.	Kılınış şartlarına ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Kılınış sırasını gözlemleme ve kaydetme	Görsel ve öğretmen açıklamasındaki temel hareketleri doğru sırada kaydeder, kullandığı adlandırmalar tutarlıdır.	Temel hareketlerin sırasını genel olarak doğru kaydeder, bir adımın yeri veya adı düzeltilmeye ihtiyaç duyar.	Gözlemde iki veya üç hareketi fark eder, doğru sıraya koymak için yönlendirici sorudan yararlanır.	Kılınış sırasına ilişkin değerlendirilebilir kayıt sunmaz.	
4. Öğretmen rehberliğinde bilgi toplama	Öğretmen açıklaması, görsel ve sunulan kaynaktan ilgili bilgileri seçer, her bilgiyi kaynağıyla anlamlı biçimde eşleştirir.	Birden fazla kaynaktan doğru bilgi toplar, kaynak-bilgi eşleştirmelerinden biri eksik veya geneldir.	Tek bir kaynaktan konuya uygun bilgi kaydeder, diğer kaynaklardan bilgi seçmek için desteğe ihtiyaç duyar.	Bilgi toplamaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
5. Bilgileri sınıflandırma ve kaydetme	Topladığı bilgileri hazırlık şartları, kılınış şartları ve kılınış sırası altında doğru ve anlaşılır biçimde düzenler.	Bilgileri uygun başlıklar altında düzenler, bir kayıt yanlış başlıktadır veya açıklığı sınırlıdır.	Verilen örnekten yararlanarak bir bilgiyi uygun başlığa yerleştirir, diğerlerini sınıflandırmak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Sınıflandırma ve kayda ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

Not: Bu anahtar, çalışma kâğıdındaki gözlem ve kayıt kanıtlarına göre kullanılır; öğrencinin el yazısı güzelliği veya anlatım biçemi puanlama ölçütü değildir.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

7. ETKİNLİK

Ünite	Namaz
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme *b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar.* *c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.*

Etkinlik Adı: Namaz Bilgi Kartı Yorumlama

Kullanılacak Materyaller

Namaz Bilgi Kartı (Ek-1), Çalışma Kâğıdı (Ek-2)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri ve Örnek Öğrenci Cevapları (Ek-3), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-4)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-4'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki Namaz Bilgi Kartı ve Ek-2'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Bilgi kartının bir cevap anahtarı değil, öğretmen rehberliğinde bilgi toplamak için kullanılacak kaynak olduğu belirtilir.
3. Bilgi kartının "Beş Vakit Namaz", "2 Rekâtlı Namazların Kılınışı", "4 Rekâtlı Sünnetlerin Kılınışı", "3 ve 4 Rekâtlı Farzların Kılınışı" ve "Vitir Namazının Kılınışı" bölümleri öğretmen rehberliğinde incelenir. Öğrencilerden her bölümden dikkatlerini çeken bir bilgiyi Ek-2'deki bilgi toplama tablosuna kaydetmeleri istenir.
4. Toplanan bilgiler, öğrenciler tarafından Ek-2'de verilen "Rekât/Vakit Bilgisi", "Ortak Kılınış Basamağı", "Farzlara Özgü Bilgi", "Sünnetlere Özgü Bilgi" ve "Vitre Özgü Bilgi" başlıkları altında sınıflandırılır.
5. Öğrencilerden bilgi kartındaki veriler kullanılarak karşılaştırma ve ilişki kurma soruları cevaplanması istenir. Yanıtların bilgi kartındaki ilgili satır veya basamakla ilişkilendirilmesi beklenir.
6. Öğrenciler, çalışma sonunda 'Bugün bilgi kartından öğrendiğim iki önemli bilgi' bölümünü tamamlar.
7. Çalışma kâğıtları Ek-3'teki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-4 Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı ile değerlendirilir. Bilgi kartıyla aynı anlamı taşıyan farklı ifadeler kabul edilir.
8. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve hemen uygulanabilecek tek bir sonraki adımı içeren geri bildirim verilir. Geri bildirimden sonra öğrencinin bir sınıflandırma veya karşılaştırma yanıtını düzeltmesi için zaman ayrılır ve ilgili ölçüt yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları Ek-4'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Bilgi kartındaki rekât ve kılınış bilgilerini doğru seçip uygun başlıklarda sınıflandırman güçlü bir yön. İkindi ve yatsının ilk sünnetlerine ilişkin karşılaştırmanda dayandığın bilgi kartı bölümü daha görünür hâle getirilebilir (Ölçüt 4). Yanıtının sonuna "Bu sonuca 4 rekâtlı sünnetler bölümündeki ... bilgisinden ulaştım." biçiminde kısa bir kanıt bağlantısı eklemen açıklamanı güçlendirebilir.
Gelişmekte	Bilgi kartından namazların rekât sayılarını doğru toplamış ve temel kılınış bilgilerini uygun başlıklara yerleştirmişsin. Farzlarla sünnetlerin 3. ve 4. rekâtlarına ilişkin bazı bilgiler birbirine karışmış görünüyor (Ölçüt 2-3). İki ilgili tabloyu yan yana karşılaştırarak yalnız farklı olan satırları yeniden kaydetmen sınıflandırmanı netleştirebilir.
Başlangıç	Sabah ve öğle namazlarının farz rekâtlarını bilgi kartından bulman ilgili bilgiyi seçebildiğini gösteriyor (Ölçüt 1). Topladığın bilgilerin hangi başlığa ait olduğunu belirlemede desteğe ihtiyaç var (Ölçüt 2). Bir örnek birlikte sınıflandırıldıktan sonra aynı ölçütle ikinci bilgiyi yerleştirmen ayrımı görünür kılabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bilgi kartındaki tek bir satır birlikte bulunabilir; öğrenciden bu bilgiyi ilgili başlığa yerleştirip hangi bölümden aldığını söylemesi istenebilir.

Yönlendirme

Bilgi kartındaki tablo satırlarını izlemekte zorlanan öğrencilerle önce tek bir namaz türü üzerinden "hangi namaz / kaç rekât / hangi bölüm" soruları kullanılabilir. Farz, sünnet ve vitir namazı kılınış bilgileri karışıyorsa ilgili bölümler farklı başlık kartları altında yan yana getirilebilir. Gerektiğinde ders kitabı veya EBA'daki konuya ilişkin içeriklerden yararlanılabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Ölçüt profilinde bilgi seçme kanıtı sınırlıysa bilgi kartının yalnız bir bölümüyle başlanabilir. Başlık-renk eşleştirme kartları, kısmen doldurulmuş sınıflandırma tablosu ve örnek bir kaynak-bilgi eşleştirmesi kullanılabilir. Kılınış basamaklarını karşılaştırmakta zorlanan öğrencilerden önce iki tablo arasındaki aynı satırları işaretlemeleri istenebilir.

Zenginleştirme

Ölçüt profilinde güçlü kanıt sunan öğrencilerden bilgi kartındaki iki farklı namaz türünü seçerek benzer ve farklı yönlerini kısa bir karşılaştırma tablosunda göstermeleri istenebilir. Aynı bilgileri, sınıf arkadaşlarının hızlı kullanabileceği sade bir bilgi kartı veya akış şemasına dönüştürmeleri beklenebilir.

EK-1 NAMAZ BİLGİ KARTI

Namaz Bilgi Kartı Yorumlama

Aşağıdaki bilgiler etkinlik sırasında öğretmen rehberliğinde kaynak olarak kullanılır.

	İlk Sünnet	Farz	Son Sünnet	Vacip	Toplam
Sabah Namazı	2	2	-	-	4
Öğle Namazı	4	4	2	-	10
İkindi Namazı	4	4	-	-	8
Akşam Namazı	-	3	2	-	5
Yatsı + Vitir Namazı	4	4	2	3	13

2 REKÂTLI NAMAZLARIN KILINIŞI

1. Rekât	2. Rekât
Niyet	Besmele
İftitah tekbiri	Fatiha
Sübhaneke	Bir sure
Euzübesmele	Rükû
Fatiha	Secde
Bir sure	Oturuş
Rükû	Tahiyyat
Secde	Salli ve Barik duaları
	Rabbena duaları
	Selam

4 REKÂTLI SÜNNETLERİN KILINIŞI

1. Rekât	2. Rekât	3. Rekât	4. Rekât
Niyet	Besmele	Besmele	Besmele
İftitah tekbiri	Fatiha	Fatiha	Fatiha
Sübhaneke	Bir sure	Bir sure	Bir sure
Euzübesmele	Rükû	Rükû	Rükû
Fatiha	Secde	Secde	Secde
Bir sure	İlk oturuş		Son oturuş
Rükû	Tahiyyat		Tahiyyat
Secde			Salli ve Barik duaları
			Rabbena duaları
			Selam

Not: 4 rekâtlı sünnet namazlarında farklı olarak ikindi ve yatsı namazı sünnetlerinde ilk oturuşta Tahiyyattan sonra Salli ve Barik duaları okunur. 3. rekâta kalkınca Sübhaneke okunur ve euzübesmele çekilir.

3 REKÂTLI FARZLARIN KILINIŞI

1. Rekât	2. Rekât	3. Rekât
Niyet	Besmele	Besmele
İftitah tekbiri	Fatiha	Fatiha
Sübhaneke	Bir sure	Rükû
Euzübesmele	Rükû	Secde
Fatiha	Secde	Son oturuş
Bir sure	İlk oturuş	Tahiyyat
Rükû	Tahiyyat	Salli ve Barik
Secde		Rabbena duaları
		Selam

4 REKÂTLI FARZLARIN KILINIŞI

1. Rekât	2. Rekât	3. Rekât	4. Rekât
Niyet	Besmele	Besmele	Besmele
İftitah tekbiri	Fatiha	Fatiha	Fatiha
Sübhaneke	Bir sure	Rükû	Rükû
Euzübesmele	Rükû	Secde	Secde
Fatiha	Secde		Son oturuş
Bir sure	İlk oturuş		Tahiyyat
Rükû	Tahiyyat		Salli ve Barik
Secde			Rabbena duaları
			Selam

VİTİR NAMAZININ KILINIŞI

1. Rekât	2. Rekât	3. Rekât
Niyet	Besmele	Besmele
İftitah tekbiri	Fatiha	Fatiha
Sübhaneke	Bir sure	Bir sure
Euzübesmele	Rükû	Tekbir
Fatiha	Secde	Kunut duaları
Bir sure	İlk oturuş	Rükû
Rükû	Tahiyyat	Secde
Secde		Son oturuş
		Tahiyyat
		Salli ve Barik
		Rabbena duaları
		Selam

EK-2 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Namaz Bilgi Kartı Yorumlama

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıdaki bilgiler etkinlik sırasında öğretmen rehberliğinde kaynak olarak kullanılır.

1. Bilgi Topluyorum

Bilgi kartının her bölümünden dikkat ettiğiniz bir bilgiyi yazınız.

Bilgi Kartı Bölümü	Topladığım Bilgi
Beş Vakit Namaz	.....
2 Rekâtlı Namazların Kılınışı	.....
4 Rekâtlı Sünnetlerin Kılınışı	.....
3 Rekâtlı Farzların Kılınışı	.....
4 Rekâtlı Farzların Kılınışı	.....
Vitir Namazının Kılınışı	.....

2. Bilgilerimi Sınıflandırıyorum ve Kaydediyorum

Topladığınız bilgilerden uygun olanları aşağıdaki başlıklara yerleştiriniz. Bir bilgi birden fazla başlıkla ilişkiliyse en uygun gördüğünüz başlığı seçiniz.

Rekât / Vakit Bilgisi	Ortak Kılınış Basamağı	Farzlara Özgü Bilgi	Sünnetlere Özgü Bilgi	Vitire Özgü Bilgi
• ..... • ..... •	• ..... • ..... •	• ..... • ..... •	• ..... • ..... •	• ..... • ..... • .....

3. Bilgileri Karşılaştırıyorum

1. Tablodaki bilgilere göre sabah namazı ile öğle namazının farz rekât sayıları arasındaki fark nedir?

.....

.....

2. Üç ve dört rekâtlı farz namazların 3. ve 4. rekâtları, ilk iki rekâttan okunan sureler bakımından nasıl ayrılır?

.....

.....

3. İkindi ve yatsı namazlarının ilk sünnetlerinde, diğer dört rekâtlı sünnetlerden farklı olarak ilk oturuşta ve 3. rekâtın başında ne okunur?

.....

.....

4. Vitir namazının 3. rekâtını bilgi kartındaki diğer 3. rekât örneklerinden ayıran belirgin özellik nedir?

.....

.....

5. Akşam namazının 3. rekâtı, bilgi kartındaki dört rekâtlı farz namazların hangi rekâtına benzemektedir? Dayandığınız bilgiyi belirtiniz.

.....

.....

.....

6. "Rekât sayıları farklı olsa da namazın kılınışında ortak basamaklar vardır." ifadesini, iki rekâtlı namazlar ile dört rekâtlı sünnet namazlarının ilk iki rekâtını karşılaştırarak açıklayınız.

.....

.....

.....

Bugün bilgi kartından öğrendiğiniz en önemli iki bilgiyi yazınız.

1. .....
2. .....

EK-3 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ VE ÖRNEK ÖĞRENCİ CEVAPLARI

Aşağıdaki yanıtlar öğretmen için örnektir. Bilgi kartındaki verilerle tutarlı ve aynı anlamı taşıyan farklı ifadeler kabul edilir. Öğrenci cevaplarının örneklerle sözcük sözcük eşleşmesi aranmaz.

Soru / görev	Beklenen cevap / kabul ölçütü
Bilgi toplama	Her bilgi kartı bölümünden doğru ve ilgili en az bir bilginin seçilmesi; bilginin hangi bölümden alındığının doğru gösterilmesi beklenir.
Sınıflandırma	Öğrencinin topladığı bilgileri anlamına uygun başlıkta kaydetmesi beklenir. Aynı bilgi birden fazla başlıkla ilişkilendirilebiliyorsa öğrenci gerekçeli ve tutarlı bir seçim yaptığında kabul edilir.
1. soru	Sabah namazının farzı 2, öğle namazının farzı 4 rekâttır; fark 2 rekâttır.
2. soru	Kaynak bilgi kartına göre ilk iki rekâtta Fatiha'dan sonra bir sure yer alırken 3. ve 4. rekâtlarda yalnız Fatiha yer alır.
3. soru	Açıklamaya göre ikindi ve yatsının ilk sünnetlerinde ilk oturuşta Tahiyyat ile birlikte Salli ve Barik; 3. rekâtın başında Sübhaneke okunur.
4-6. sorular	4: Vitir namazının 3. rekâtında Fatiha ve bir sureden sonra tekbir alınır ve kunut duaları okunur. 5: Akşam namazı farzının 3. rekâtı, 4 rekâtlı farzların 3. rekâtıyla ilişkilendirilir. 6: İki rekâtlı namazlar ile dört rekâtlı sünnetlerin ilk iki rekâtında bilgi kartında gösterilen temel okuma, rükû, secde ve oturuş basamaklarının benzerliği açıklanır.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Namaz Bilgi Kartı Yorumlama

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Öğretmen rehberliğinde ilgili bilgiyi toplama	Bilgi kartının bölümlerinden göreve uygun bilgileri doğru seçer, topladığı bilgiyi kaynak bölümüyle tutarlı biçimde kaydeder.	Birden fazla bölümden doğru bilgi toplar, bir bilginin kaynağı veya ayrıntısı eksik kalır.	Yönlendirmeyle tek bir ilgili bilgiyi bulur, bilgi ile kaynak bölümünü eşleştirmek için desteğe ihtiyaç duyar.	Bilgi toplamaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Bilgileri uygun başlıklarda sınıflandırma	Topladığı bilgileri anlamlarına göre uygun başlıklarda tutarlı biçimde sınıflandırır, birbirine yakın bilgileri ayırt eder.	Bilgilerin temel bölümünü doğru sınıflandırır, bir kayıt yanlış veya tartışmalı başlıktadır.	Örnek verildiğinde bir bilgiyi uygun başlığa yerleştirir, diğerlerini ayırmak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Sınıflandırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Bilgileri doğru ve izlenebilir biçimde kaydetme	Rekât ve kılınış bilgilerini bilgi kartıyla tutarlı, doğru başlık altında ve kaynağı izlenebilir biçimde kaydeder.	Kayıtlar genel olarak doğrudur, bir ayrıntı, başlık veya kaynak bağlantısı eksik kalır.	Tek bir doğru kayıt oluşturur, kaydın başlığını veya kaynağını göstermek için desteğe ihtiyaç duyar.	Kayda ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
4. Bilgi kartındaki veriler arasında ilişki kurma	Karşılaştırma sorularında ilgili iki veya daha fazla bilgiyi doğru ilişkilendirir, sonucunu bilgi kartındaki kanıtla açıklar.	Uygun karşılaştırmayı yapar, sonuç açıklaması veya bilgi kartı kanıtı kısmen eksiktir.	Bir karşılaştırmada doğru bilgiyi seçer, iki bilgi arasındaki ilişkiyi açıklamak için soru desteğinden yararlanır.	Karşılaştırma ve ilişki kurmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

8. ETKİNLİK

Ünite	Kur'an-ı Kerim
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.3.2. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplayabilme *a) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri konusunu araştırır.* *b) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplar.* *c) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.* *ç) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.*

Etkinlik Adı: Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri Şeması

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı/Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'te yer alan başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır; düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Çalışma Kâğıdı (Ek-1) dağıtılır ve öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili araştırma yapmaları için ders kitabı ile öğretmenin sunduğu güvenilir temel kaynaklardan yararlanmalarına olanak sağlanır.
3. Öğrencilerin ulaştıkları bilgileri çalışma kâğıdındaki araştırma ve doğrulama alanına kaydetmeleri, ardından bu bilgileri öğretmen rehberliğinde kontrol ederek gerektiğinde düzeltmeleri beklenir.
4. Araştırılan ve doğrulanan bilgiler kullanılarak şemadaki boşlukların uygun ifadelerle tamamlanması sağlanır.
5. Çalışmalar Ek-2'deki Cevap Anahtarı/Kabul Ölçütleri ve Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılarak değerlendirilir.

6. Değerlendirme sonrasında öğrencilere güçlü yönünü, geliştirmesi gereken noktayı ve uygulanabilir bir sonraki adımı içeren göreve özgü geri bildirim verilir.
7. Öğrencilerin şemadaki bir açıklamasını veya doğrulama kaydını geri bildirim doğrultusunda yeniden düzenlemelerine fırsat tanınır.
8. Destekleme ve zenginleştirme uygulamalarına Ek-3'teki ölçüt profili dikkate alınarak karar verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili bilgileri uygun kaynaklardan toplamış, öğretmen rehberliğinde doğrulamış ve anlamlı ilişkiler kurarak kaydetmişsin. Bir sonraki çalışmanda bu özelliklerden birini ayet veya güvenilir bir kaynakla daha ayrıntılı ilişkilendirmen çalışmanı derinleştirebilir.
Gelişmekte	Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili doğru bilgilere ulaşmışsın. Bazı bilgilerin kaynağını ve doğrulama sonucunu daha açık kaydetmen, şemadaki kavram ilişkilerini daha güçlü göstermen açısından yararlı olabilir.
Başlangıç	Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili bazı uygun bilgileri kaydetmişsin. Ders kitabındaki ilgili bölümü yeniden incelemen ve bir bilgiyi öğretmen rehberliğinde doğruladıktan sonra şemadaki ilgili alana aktarman çalışmanı geliştirmen için uygun bir sonraki adım olabilir.
Performans Gözlenmedi	Çalışma kâğıdında değerlendirilebilir araştırma, doğrulama veya bilgi kaydı henüz görünmüyor. Ders kitabındaki temel özelliklerden birini seçip öğretmen desteğiyle kaynağını belirlemen, doğrulaman ve şemada uygun yere kaydetmen başlangıç için yardımcı olabilir.

Yönlendirme: Kur'an-ı Kerim'in Allah tarafından gönderilen son ilahi kitap olması, vahiy yoluyla indirilmesi, korunmuş olması, insanlara rehberlik etmesi ve temel bölümleriyle ilgili eksik öğrenmelerin giderilmesi amacıyla ders kitabındaki ilgili bölümlerin incelenmesi, EBA içeriklerinden yararlanılması ve öğretmen rehberliğinde kavram haritası etkinliklerinin yapılması önerilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri; görsel destekli kavram kartları, sadeleştirilmiş bilgi metinleri, ders kitabı ve EBA içerikleri kullanılarak öğrencilerin araştırma ve bilgi toplama süreçleri desteklenebilir.
- Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplamakta veya ulaştığı bilgileri doğrulamakta zorlanan öğrenciler, öğretmen rehberliğinde anahtar kelimeler, yönlendirici sorular ve bilgi doğrulama etkinlikleriyle adım adım desteklenebilir.
- Öğrencilerin güvenilir kaynaklardan bilgi toplayabilmeleri ve ulaştıkları bilgileri dikkatle inceleyebilmeleri için görsel materyallerle desteklenmiş, dikkat dağıtıcı unsurların en aza indirildiği uygun bir öğrenme ortamı oluşturulabilir.
- Bilişsel yükü azaltmak amacıyla Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerinin bir kısmı önceden yerleştirilmiş bilgi kayıt formları, tablo veya kavram şemaları verilerek öğrencilerin eksik bölümleri tamamlamaları sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'in indiriliş sürecini güvenilir kaynaklardan araştırmaları ve bu sürecin vahyin korunması açısından önemini değerlendirmeleri istenebilir.
- Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri arasındaki ilişkileri analiz etmeleri ve bu özellikleri gösteren ayrıntılı bir kavram haritası oluşturmaları sağlanabilir.
- Öğrencilerin EBA içerikleri, güvenilir dijital kaynaklar ve tefsirlerden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in insan hayatına rehberlik eden yönünü ortaya koyan ayetleri araştırabilecekleri ve bulgularını akranlarıyla paylaşabilecekleri öğrenme ortamları oluşturulabilir.
- Öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'in korunmuşluğu ve evrensel mesajlarını konu alan özgün bir afiş, infografik, dijital sunum veya kısa video hazırlamaları istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri Şeması

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerini ayet, hadis, ders kitabı ve öğretmenin sunduğu güvenilir kaynaklardan yararlanarak araştırınız. Ulaştığınız bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrulayınız; ardından şemadaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz. Bilgileri yazarken kavramlar arasındaki ilişkileri dikkate alınız.

1. Araştırma ve doğrulama kaydım

Bilgi kartının her bölümünden dikkatinizi çeken bir bilgiyi yazınız.

Kullandığım kaynak(lar)	....
Kaynaklardan topladığım bir bilgi	....
Öğretmen rehberliğinde doğruladığım / düzelttiğim bilgi	....

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

2. Şemadaki her bölüm için üçer ifade yazınız

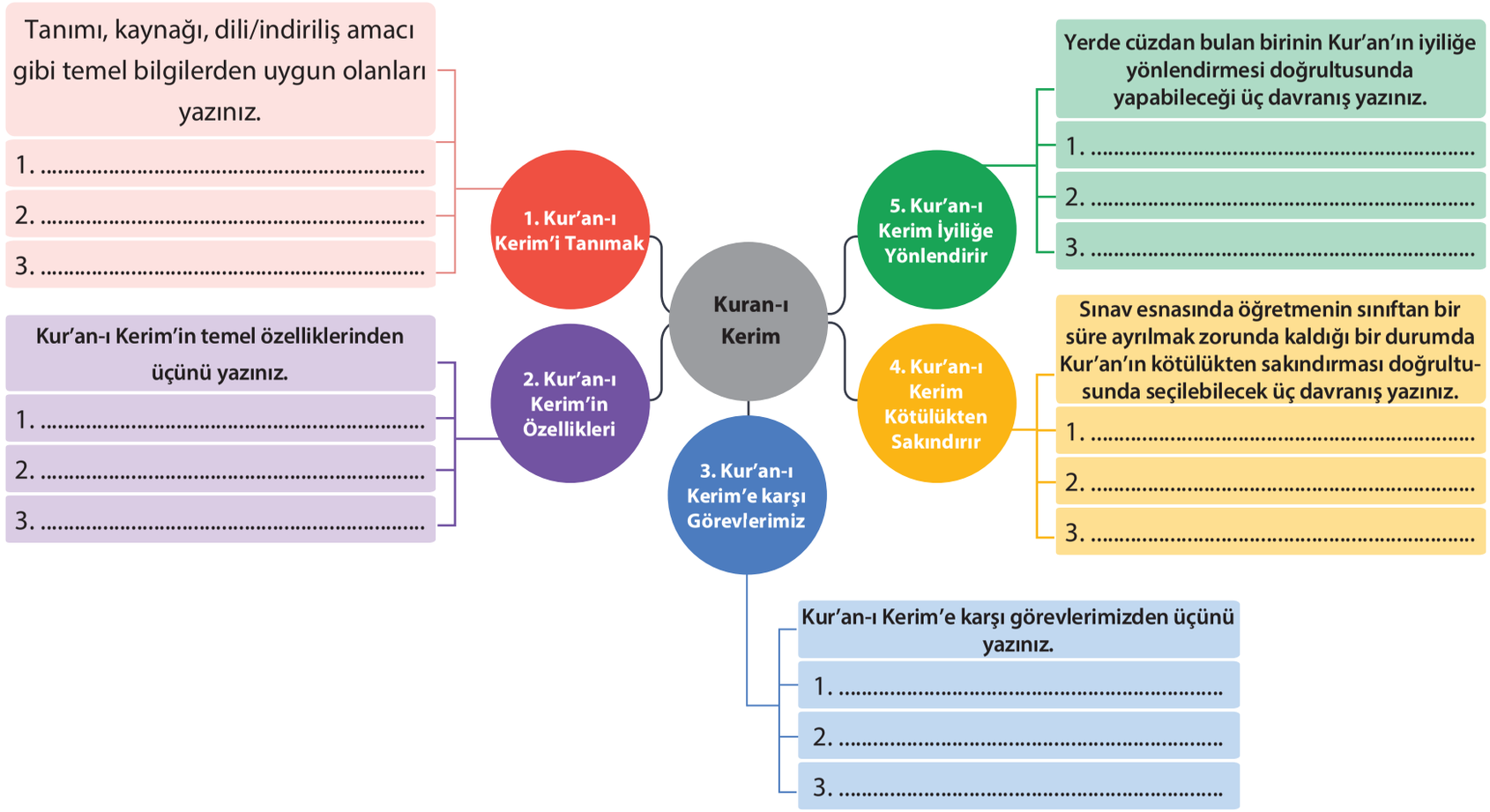

Geri bildirimden sonra değiştirdiğiniz veya geliştirdiğiniz bir cümleyi aşağıya yeniden yazınız.

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Araştırma ve doğrulama kaydı için kabul ölçütü: Öğrencinin kullandığı en az bir uygun kaynağı belirtmesi, bu kaynaktan aldığı bir bilgiyi kaydetmesi ve öğretmen rehberliğindeki kontrol sonucunu görünür biçimde yazması beklenir.

Anlamca doğru, aynı kavramı karşılayan farklı öğrenci ifadeleri kabul edilir.

Bölüm	Kabul edilebilecek cevap örnekleri
Kur'an-ı Kerim'i Tanımak	Allah (cc) tarafından Hz. Muhammed'e (sav) vahiy yoluyla gönderilen son ilahi kitaptır, kaynağı Allah'tır(cc), dili Arapçadır, insanlara rehberlik etmek için indirilmiştir. Bunlardan uygun üç ifade kabul edilir.
Kur'an-ı Kerim'in Özellikleri	Allah'ın kelamıdır, son ilahi kitaptır, vahiy yoluyla indirilmiştir, korunmuştur, insanlara doğru yolu gösterir. Bunlardan uygun üç özellik kabul edilir.
Kur'an-ı Kerim'e Göre Görevlerimiz	Okumak, anlamaya çalışmak, öğütlerini/davranış ilkelerini hayatımıza yansıtmak, saygı göstermek. Bunlardan uygun üç ifade kabul edilir.
Kur'an-ı Kerim Kötülükten Sakındırır	Kopya çekmemek, başkasının kopya çekmesine yardım etmemek, sınav kurallarına uymak/dürüst davranmak gibi üç uygun davranış kabul edilir.
Kur'an-ı Kerim İyiliğe Yönlendirir	Cüzdanın sahibini bulmaya çalışmak, güvenilir bir yetişkine/yetkiliye teslim etmek, cüzdanı ve içindekileri korumak/almamak gibi üç uygun davranış kabul edilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Kullanım: Aşağıdaki ölçütler, öğrencinin Ek-1'deki araştırma-doğrulama kaydı ve zihin haritasında ortaya koyduğu performans birlikte dikkate alınarak puanlanır. Her ölçüt için öğrencinin performansını en iyi açıklayan tek düzey seçilir.

Ölçüt	3 – Yetkin	2 – Gelişmekte	1 – Başlangıç	0 – Performans Gözlenmedi
1. Araştırma sürecini yürütme	Konuyu araştırmak için ders kitabı ve/veya öğretmenin sunduğu güvenilir kaynaklara bağımsız biçimde yönelir; araştırmasını Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerine odaklar.	Uygun kaynaklara yönelir ve konuyu araştırır; araştırma odağında sınırlı eksiklikler bulunabilir.	Araştırmaya başlar ancak uygun kaynağı seçme ve konuya odaklanmada desteğe ihtiyaç duyar.	Araştırma yaptığına ilişkin değerlendirilebilir bir kanıt sunmaz.
2. Bilgi toplama	Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerine ilişkin doğru ve konuya uygun bilgileri kaynaklardan seçerek kaydeder.	Temel özelliklere ilişkin uygun bilgiler toplar; seçtiği bilgilerde sınırlı eksiklikler bulunabilir.	Temel özelliklere ilişkin sınırlı sayıda uygun bilgi toplar; bilgileri ayırt etmede desteğe ihtiyaç duyar.	Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerine ilişkin değerlendirilebilir bilgi kaydı sunmaz.
3. Bilgileri doğrulama	Topladığı bilgileri öğretmen rehberliğinde kaynakla karşılaştırır; doğrulanan veya düzeltilen bilgiyi açık biçimde kaydeder.	Bilgilerini öğretmen rehberliğinde kontrol eder ve doğrulama sonucunu genel olarak kaydeder; küçük eksiklikler olabilir.	Bir bilgiyi öğretmen desteğiyle kontrol eder; doğrulama sonucunu kaydetmede eksiklik gösterebilir.	Bilgileri doğruladığına ilişkin değerlendirilebilir bir kanıt sunmaz.
4. Bilgileri zihin haritasına kaydetme	Doğrulanmış bilgileri zihin haritasının ilgili bölümlerine doğru, anlaşılır ve kavramlar arasındaki ilişkiyi gösterecek biçimde aktarır.	Doğrulanmış bilgileri zihin haritasının ilgili bölümlerine genel olarak doğru aktarır; bazı ilişkiler sınırlı kalabilir.	Doğrulanmış bilgilerden bazılarını zihin haritasına anlamlı biçimde aktarır; kavram ilişkilerini kurmada desteğe ihtiyaç duyar.	Zihin haritasında değerlendirilebilir bilgi kaydı sunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	.....
Önerilen Puan Aralıkları	10–12 Yetkin | 6–9 Gelişmekte | 1–5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi
Kullanım Notu	**Kullanım Notu:** Toplam puan genel bir görünüm sağlar; biçimlendirici karar öncelikle öğrencinin hangi ölçütte desteğe ihtiyaç duyduğuna göre verilir. Ek-2'deki 12 puanlık görev puanı, zihin haritasındaki doğru bilgi sayısını izlemek için korunmuştur; Ek-3 ise öğrenme çıktısındaki araştırma, bilgi toplama, doğrulama ve kaydetme süreçlerini değerlendirir.

9. ETKİNLİK

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

Ünite	Kur'an-ı Kerim
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.3.3. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında ayet meallerine başvurabilme *a) Kur'an-ı Kerim'in ana konularıyla ilgili ayetlerin meallerini bulur.* *b) Ayetlerde geçen ana konuları belirler.* *c) Ayetleri, belirlediği ana konular çerçevesinde sınıflandırır.* *ç) Ayet meallerini inceleyerek Kur'an-ı Kerim'in ana konularına dair çıkarım yapar.* *d) Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara günlük hayatla ilişkili durumlarda yer verir.*

Etkinlik Adı: Kur'an-ı Kerim'in Mesajını Keşfediyorum

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. Çalışmada yer alan ayet meallerinin dikkatle incelenmesi ve yanıtların mealdeki ifadelere dayandırılması gerektiği belirtilir.
3. Ana konuyu belirleme ve sınıflandırma bölümündeki ayet meallerinin incelenmesi ve her ayetin baskın ana konusunun işaretlenmesi istenir. Bir ayetin birden fazla konuyla ilişkilendirilebileceği durumlarda öğrencilerin seçimlerini kısa bir gerekçeyle açıklamalarına olanak sağlanır.
4. Çıkarım bölümünde verilen ayet mealinden hareketle ayetin ana mesajının belirlenmesi ve bu mesajdan ulaşılan çıkarımın yazılması istenir. Öğrencilerin çıkarımlarını mealde yer alan uygun bir ifadeyle desteklemeleri beklenir.

5. Günlük hayata aktarma bölümünde öğrencilerin ulaştıkları çıkarımı somut bir günlük yaşam durumuyla ilişkilendirmeleri ve bu çıkarıma uygun, uygulanabilir bir davranış örneği vermeleri istenir.
6. Çalışma kâğıdı Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3 Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Farklı fakat ayet bağlamıyla uyumlu yanıtlar kabul edilir.
7. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren geri bildirim verilir. Bir yanıtını gözden geçirip düzeltmesi için süre verilir ve düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
8. Destekleme ve zenginleştirme kararları Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı; gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt; öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Ayetlerin ana konularını tutarlı biçimde sınıflandırman ve Maide suresi, 2. ayetteki yardımlaşma mesajını günlük hayattaki somut bir durumla ilişkilendirmen güçlü bir kanıt. Çıkarımını destekleyen meal ifadesini daha açık göstermen açıklamanı daha da güçlendirebilir. İlgili ifadeyi kısa bir alıntı yerine kendi sözlerinle işaret etmen kanıt bağını görünür kılabilir.
Gelişmekte	Ayetin ana konusunu belirlemiş ve günlük hayattan uygun bir örnek vermişsin. Ancak çıkardığın sonuç ile ayetin mealindeki ifade arasındaki bağ tam görünmüyor. "Bu sonuca mealdeki … ifadesinden ulaştım." biçiminde bir açıklama eklemen bağlantıyı güçlendirebilir.
Başlangıç	Verilen ayetlerden birinin ana konusunu belirlemen çalışmaya başladığını gösteriyor. Seçiminin mealdeki hangi ifadeye dayandığını açıklamaya ihtiyaç var. Ayette dikkatini çeken bir kelime veya ifadeyi işaretleyip konu başlığıyla ilişkilendirmen sınıflandırmanı netleştirebilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir ayet meali birlikte incelenebilir; ayette dikkat çeken tek bir ifade belirlenip bunun hangi ana konuya işaret ettiği sözlü olarak açıklanabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

Öğrenciyle iki konu başlığı ve kısa ayet meali örnekleriyle eşleştirme yapılabilir. Sınıflandırmada güçlük yaşanıyorsa "Ayet neye inanmayı, ne yapmayı veya hangi davranışı öneriyor?" gibi yönlendirici sorular kullanılabilir. Kur'an-ı Kerim'in ana konularını içeren ayet mealleri; sadeleştirilmiş metinler, konu kartları, ders kitabı ve EBA içerikleriyle sunularak öğrencilerin ayetlerde ele alınan temel konuları belirlemeleri desteklenebilir. Ayet meallerinde yer alan ana konuları belirlemekte, ayetleri sınıflandırmakta veya çıkarım yapmakta zorlanan öğrenciler; öğretmen rehberliğinde anahtar kelimeler, yönlendirici sorular, eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleriyle adım adım desteklenebilir. Çıkarım yapmakta zorlanılıyorsa mealdeki belirleyici ifade işaretlenip "Bu ifade bana … düşündürüyor." cümle kalıpları verilebilir.

Zenginleştirme

Öğrencilerden aynı ayetin birden fazla ana konuyla ilişkilendirilebilecek yönlerini karşılaştırmaları istenebilir. Aynı ana konuya ilişkin ikinci bir ayet meali ders kitabından veya öğretmen tarafından sunulan güvenilir kaynaktan incelenebilir ve iki ayetin ortak mesajı karşılaştırılabilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Kur'an-ı Kerim'in Mesajını Keşfediyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıdaki görevleri sırasıyla tamamlayınız. Verilen ayet meallerini dikkatle inceleyiniz; ana konu seçiminizi, çıkarımınızı ve günlük hayatla kurduğunuz ilişkiyi mealdeki kanıta dayandırınız.

No	Ayet meali	İnanç	İbadet	Ahlak	Sosyal Hayat	Kıssa
1	"… Doğruluk ve iyilik üzere birbirinize yardım edin..." (Maide suresi, 2. ayet)	☐	☐	☐	☐	☐
2	"… Beni anmak için namazı dos-doğru kıl." (Taha suresi, 14. ayet)	☐	☐	☐	☐	☐
3	"Andolsun, her ümmete bir elçi gönderdik..." (Nahl suresi, 36. ayet)	☐	☐	☐	☐	☐
4	"... Allah birdir." (İhlas suresi, 1. ayet)	☐	☐	☐	☐	☐
5	"Namazı dosdoğru kılın..." (Bakara suresi, 43. ayet)	☐	☐	☐	☐	☐

2. AYETTEN ÇIKARIM YAPIYORUM

"… Doğruluk ve iyilik üzere birbirinize yardım edin; günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın ..." (Maide suresi, 2. ayet)

Ayetin ana konusu / mesajı: .....
.....

Bu mealden ulaştığım çıkarım: .....
.....

Çıkarımımı destekleyen meal ifadesi: .....
.....

3. GÜNLÜK HAYATLA İLİŞKİLENDİRİYORUM

Yukarıdaki ayetten yaptığınız çıkarımı günlük hayatla ilişkilendiriniz. Okulda, evde veya arkadaş çevrenizde karşılaşabileceğiniz somut bir durum seçiniz.

Durum: .....
.....

Bu durumda ayetin mesajına uygun davranışım: .....

.....

Bu davranışın ayetin mesajıyla ilişkisi: .....

.....

Geri bildirimden sonra gözden geçirdiğim bölüm: .....

.....

Düzelttiğim / geliştirdiğim cümle: .....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu bölüm tek doğru cevap listesi değildir. Öğrencinin kullandığı güvenilir meal kaynağına dayanan, ayet bağlamıyla tutarlı ve gerekçelendirilebilir farklı yanıtları kabul edilir.

Görev	Beklenen kanıt / kabul ölçütü	Örnek öğrenci cevabı
1. Ana konuyu belirleme ve sınıflandırma	Beklenen baskın sınıflamalar: 1) Sosyal Hayat / Ahlak (gerekçeli iki sınıflama da kabul edilebilir), 2) İbadet, 3) İnanç, 4) İnanç, 5) İbadet. Öğrenci farklı bir sınıflama yaparsa meal ifadesine dayalı gerekçesi incelenir.	Örnek: "1. ayeti "Sosyal Hayat" olarak işaretledim, çünkü insanlar arasında yardımlaşmayı düzenliyor."
2. Ayetten çıkarım	Öğrenci yardımın iyilik ve doğru davranış yönünde olması gerektiğini, zararlı veya haksız davranışlarda yardımlaşılmaması gerektiğini mealdeki ifadeye bağlayarak açıklar.	"İnsanlar iyi ve doğru işlerde birbirine destek olmalı, zarar veren işlerde birbirini teşvik etmemelidir. Bu sonucu 'iyilik üzere yardım edin' ifadesinden çıkardım."
3. Günlük hayata aktarma	Öğrenci çıkarımını okul, ev veya arkadaş çevresinden somut bir durumla ilişkilendirir; davranışın ayetin mesajıyla bağını açıklar.	"Bir arkadaşım ödevini anlamadığında ona konuyu açıklayabilirim, fakat kopya vermem. Çünkü yardımın doğru bir iş için olması gerekir."

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Kur'an-ı Kerim'in Mesajını Keşfediyorum

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrenci çalışmasında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Ayetin ana konusunu belirleme	Ayet mealindeki belirleyici ifadeyi dikkate alarak ana konuyu uygun biçimde belirler ve gerektiğinde kısa gerekçeyle açıklar.	Ana konuyu genel olarak uygun belirler, bir ayette konu seçimi veya gerekçesi yeniden gözden geçirilmelidir.	Tek bir ayette ana konuyu belirler, mealde hangi ifadenin seçimle ilişkili olduğunu göstermek için ipucuna ihtiyaç duyar.	Ana konu belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Ayetleri ana konularına göre sınıflandırma	Verilen ayetleri seçtiği ana konular altında tutarlı biçimde sınıflandırır, yakın iki konu arasında seçim yaptığında meal kanıtını kullanır.	Sınıflandırma genel olarak tutarlıdır, bir ayetin yeri meal kanıtıyla yeniden değerlendirilmelidir.	Bazı ayetleri uygun başlığa yerleştirir, sınıflandırmayı sürdürmek için konu kartı veya örnek eşleştirmeden yararlanır.	Sınıflandırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Ayet mealinden çıkarım yapma	Ayetin ana mesajını belirler, çıkardığı sonucu mealdeki açık bir ifade ile ilişkilendirerek tutarlı biçimde açıklar.	Ayetin mesajına uygun bir çıkarım yapar, çıkarım ile meal kanıtı arasındaki bağlantı kısmen açıklanmıştır.	Ayetle ilişkili basit bir sonuç söyler, bu sonucun mealdeki dayanağını göstermek için cümle başlangıcına veya soruya ihtiyaç duyar.	Ayetten çıkarıma ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
4. Çıkarımı günlük hayatla ilişkilendirme	Çıkarımını somut ve uygulanabilir bir günlük yaşam durumuna aktarır; seçtiği davranışın ayet mesajıyla ilişkisini açıklar.	Günlük yaşamdan uygun bir durum ve davranış verir; davranış ile ayet mesajı arasındaki gerekçe kısa veya eksik kalır.	Konuya uygun bir günlük yaşam örneği verir; örneğin ayet mesajıyla bağını açıklamak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Günlük hayatla ilişkilendirmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

10. ETKİNLİK

Ünite	Peygamber Kıssaları
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.4.1. Peygamberlikle ilgili naklî delilleri kullanabilme *a) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delilleri inceler.* *b) Peygamberin görevleriyle ilgili incelediği naklî deliller arasında ilişki kurar.* *c) Peygamberin görevleriyle ilgili naklî delillere dayalı genelleme yapar.* *ç) Peygamberin görevleriyle ilgili konularda ilişki kurduğu naklî delillere amaca uygun olarak yer verir.*

Etkinlik Adı: Ayetler Işığında Peygamberlerin Görevleri

Kullanılacak Materyaller

Ders kitabı veya öğretmen tarafından sunulan meal kaynağı, Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. Ayet meallerinin ders kitabı veya öğretmen tarafından sunulan güvenilir meal kaynağından inceleneceği belirtilir.
3. Ahzab 21 ve 39, Nahl 44 ve 125, Enbiya 73, Fatır 24 ve Yasin 21 ayetlerinden dört tanesi seçilir. Öğrencilerden seçtikleri her ayette peygamberlerin görevleriyle ilgili dikkatlerini çeken ifadeyi belirlemeleri ve bu ifadeyi ilişkilendirdikleri görevle birlikte çalışma kâğıdına kaydetmeleri beklenir.
4. Öğrencilerden inceledikleri ayetler arasından iki tanesini seçmeleri, bu iki ayetin peygamberlerin görevleri bakımından nasıl birbirini tamamladığını veya hangi ortak noktada buluştuğunu açıklamaları istenir.

5. İncelenen ve görevlerle ilişkilendirilen ayetlerden hareketle peygamberlerin görevlerine ilişkin bir genelleme oluşturmaları beklenir. Genellemede en az iki ayete gönderme yapmaları sağlanır.
6. Verilen kısa durum için öğrencilerden oluşturdukları genellemeyi destekleyen uygun bir ayet seçmeleri ve bu ayeti amacına uygun biçimde kullanarak kısa bir açıklama yazmaları istenir.
7. Çalışma kâğıdı Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3 Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir. Aynı görevi destekleyen farklı ve tutarlı ayet seçimleri kabul edilir.
8. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren geri bildirim verilir. Bir yanıtını gözden geçirip düzeltmesi için süre verilir ve düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Seçtiğin ayetlerde peygamberlik görevini destekleyen ifadeleri açık biçimde göstermiş ve iki ayetin ortak yönünü gerekçelendirmişsin. Açıklamanda ayetin hangi kısmının amacını desteklediğini biraz daha görünür hâle getirmen anlatımını güçlendirebilir.
Gelişmekte	Ayetlerden peygamberlik görevleriyle ilgili uygun sonuçlar çıkarmışsın. Ancak iki ayet arasındaki ilişkinin neden önemli olduğu yeterince açık değil. "Bu iki ayet birlikte … görevini şu açıdan tamamlıyor: …" biçiminde bir cümle eklemen bağlantıyı netleştirebilir.
Başlangıç	Bir ayette peygamberlik göreviyle ilişkili bir ifade seçmen başarılı. Seçtiğin ifadenin hangi görevi desteklediğini açıklamaya ihtiyaç var. Görev listesinden birini seçip "Bu ifadeyi … göreviyle ilişkilendiriyorum; çünkü …" cümlesini tamamlaman bir sonraki adım olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir ayet meali birlikte incelenebilir; peygamberlik göreviyle ilişkili tek bir ifade işaretlenip öğrenciden bu ifadenin neyi gösterdiğini sözlü olarak açıklaması istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

İki ayet meali ve görev seçenekleriyle eşleştirme yapılabilir. Ayetler arasında ilişki kurmada zorlanılıyorsa "Bu iki ayette ortak olan nedir?" ve "Görevler birbirini nasıl tamamlıyor?" gibi tek odaklı sorular kullanılabilir. Genelleme için "Bu ayetlerden hareketle peygamberlerin ortak görevi …" cümle başlangıcı verilebilir. Peygamberlerin görevleriyle ilgili ayet ve hadisler; sadeleştirilmiş metinler, kavram kartları, ders kitabı ve EBA içerikleri kullanılarak öğrencilerin naklî ayetleri tanımaları ve anlamlandırmaları desteklenebilir.

Zenginleştirme

Öğrencilerden aynı peygamberlik göreviyle ilişkili üçüncü bir ayeti güvenilir bir kaynaktan bulmaları ve üç ayetin ortak mesajını karşılaştırmaları istenebilir. Ulaştıkları genellemeyi farklı bir günlük yaşam veya açıklama durumunda hangi ayetle destekleyeceklerini gerekçelendirmeleri beklenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Ayetler Işığında Peygamberlerin Görevleri

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıdaki görevleri ders kitabı veya öğretmen tarafından sunulan güvenilir meal kaynağından yararlanarak tamamlayınız. Ayetleri incelerken peygamberlik göreviyle ilişkilendirdiğiniz ifadeyi ve bu ifadeden ulaştığınız sonucu açıkça yazınız.

1. GÖREV

Verilen ayetlerden dört tanesini seçiniz. Seçtiğiniz ayetlerin mealini inceleyiniz ve tabloyu doldurunuz.

Ahzab 21, Ahzab 39, Nahl 44, Nahl 125, Enbiya 73, Fatır 24, Yasin 21

Ayet	Mealde Peygamberlik Göreviyle İlişkilendirdiğim İfade	İlişkilendirdiğim Peygamberlik Görevi
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

2. GÖREV

İncelediğiniz ayetlerden iki tanesini seçiniz. Bu ayetlerin peygamberlerin görevleri bakımından nasıl birbirini tamamladığını veya hangi ortak noktada buluştuğunu açıklayınız.

Seçtiğim iki ayet	.....
Aralarındaki ilişki	.....

3. GÖREV

İncelediğiniz ve ilişkilendirdiğiniz ayetlerden hareketle peygamberlerin görevlerine ilişkin genel bir yargı yazınız. Genellemenizin dayandığı en az iki ayeti belirtiniz.

Genellemem	.....
Dayandığım ayetler	.....

4. GÖREV

Bir arkadaşınız "Peygamberlerin insanlara karşı temel sorumluluğu nedir?" diye soruyor. Çalışmada incelediğiniz ayetlerden birini seçerek kısa bir cevap oluşturunuz. Cevabınızda ayetin hangi düşünceyi desteklediğini açıklayınız.

Seçtiğim ayet	.....
Açıklamam	.....

5. GÖZDEN GEÇİRİYORUM

Geri bildirimden sonra geliştirdiğiniz bir cümleyi veya gerekçeyi yeniden yazınız.

.....

.....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Ayetler Işığında Peygamberlerin Görevleri

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Naklî delilleri inceleme	Seçtiği delillerde peygamberlik göreviyle ilişkili ifadeyi belirler, ifadeyi uygun görevle ilişkilendirir.	Delillerde görevle ilişkili ifadeleri belirler, ilişkilendirme meal kanıtıyla tam açıklanmamıştır.	Bir delilde görevle ilişkili bir ifade seçer, görevi açıklamak için yönlendirici sorudan yararlanır.	Naklî delili incelemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
2. Deliller arasında ilişki kurma	İki delilin aynı veya birbirini tamamlayan peygamberlik görevleriyle ilişkisini açıklar, ortak noktayı delil kanıtıyla gösterir.	İki delil arasında anlamlı bir ilişki kurar, ortak nokta veya delil kanıtından biri eksik kalır.	İki delilin benzer bir konuya değindiğini fark eder, aralarındaki ilişkiyi açıklamak için soru desteğine ihtiyaç duyar.	Deliller arasında ilişki kurmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Delillere dayalı genelleme yapma	En az iki delilden hareketle peygamberlerin görevlerine ilişkin açık ve tutarlı bir genelleme oluşturur, dayandığı delilleri belirtir.	Uygun bir genelleme yapar, genellemenin iki delille bağlantısı kısmen açıklanmıştır.	Konuya uygun genel bir ifade yazar, ifadenin hangi delillerden çıkarıldığını göstermek için cümle başlangıcına ihtiyaç duyar.	Delile dayalı genellemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
4. Naklî delili amaca uygun kullanma	Verilen durum için uygun bir delil seçer ve delilin soruyu nasıl desteklediğini net bir şekilde açıklayarak kullanır.	Duruma uygun bir delil seçer, delilin soruyu destekleme biçimi kısa veya eksik kalır.	İlgili bir delil seçer, delili açıklamasına nasıl bağlayacağını göstermek için yönlendirici sorudan yararlanır.	Naklî delili amaca uygun kullanmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

11. ETKİNLİK

Ünite	Peygamber Kıssaları
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme *a) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri inceler.* *b) Peygamber kıssalarında verilen öğütler arasında ilişki kurar.* *c) Peygamber kıssalarında verilen öğütleri birleştirerek bunlar hakkında özgün bir bütün oluşturur.*

Etkinlik Adı: Kıssalardan Mesajlar

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa kıssalarından verilen kesitlerin sessizce okunması için süre verilir.
3. "Kıssalardaki Öğütleri İnceliyorum" bölümünde her kıssada öne çıkan öğüt/değer ile bu öğüdü gösteren davranış veya olayın eşleştirilmesi istenir.
4. "Öğütler Arasında Bağ Kuruyorum" bölümünde öğrencilerden kıssalardaki öğütlerin ortak ve birbirini tamamlayan yönlerinin açıklanması istenir.
5. "Kıssalardan Ortak Mesaj Oluşturuyorum" bölümünde en az üç kıssadaki öğütlerin birleştirilerek özgün ve kapsayıcı bir mesaj oluşturulması beklenir.
6. Çalışmalar Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3 Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı ile değerlendirilir. Metinlerle tutarlı farklı ifade ve sentezler kabul edilir.
7. Öğrencilere güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.
8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin ilişki veya sentez bölümünden bir ifadeyi yeniden düzenlemesi için süre verilir, düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Hz. Nuh ve Hz. İsa kıssalarında kararlılık ve sabır arasındaki ortaklığı metindeki davranışlarla ilişkilendirmen, ardından bu öğütleri özgün bir ortak mesajda birleştirmen güçlü bir yön. Sentezindeki bir ilkenin hangi kıssalardaki kanıtlara dayandığını daha açık göstermen açıklamanı güçlendirebilir.
Gelişmekte	Kıssalarda öne çıkan sabır, cesaret ve kararlılık gibi öğütleri uygun biçimde belirlemişsin. Ancak iki kıssa arasındaki ortaklığın nedenini açıkça göstermediğin bir bölüm var. "Her iki kıssada da ... çünkü ..." biçiminde bir ilişki cümlesi eklemen bağlantıyı görünür kılabilir.
Başlangıç	Hz. Nuh kıssasında sabır öğüdünü seçmen metindeki temel mesajı fark ettiğini gösteriyor. Bu öğüdü başka bir kıssadaki benzer davranışla ilişkilendirmeye ihtiyaç var. İki kıssada da zorluk karşısında ne yapıldığını yan yana yazman ortaklığı kurmana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bir kıssa kesiti birlikte yeniden okunabilir; metindeki tek bir davranış seçilerek "Bu davranış bize ... öğüdünü düşündürüyor." cümlesinin tamamlanması istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Ölçüt profilinde kıssadaki öğüdü belirleme kanıtı sınırlıysa metindeki önemli davranışların altı çizilebilir ve iki seçenekli kavram kartlarından yararlanılabilir.
- Öğütler arasında ilişki kurmakta zorlanan öğrencilere "Her iki kıssada da ..." ve "Bu iki öğüdün ortak yönü ..." cümle başlangıçları verilebilir.
- Sentez oluşturmada güçlük yaşanıyorsa üç kıssa ve üç öğüdün yer aldığı basamaklandırılmış bir tablo kullanılarak ortak mesaj birlikte modellenebilir.
- Ders kitabı veya EBA'daki ilgili peygamber kıssası içeriklerinden yararlanılabilir.

Zenginleştirme

• Ölçüt profilinde güçlü kanıt sunan öğrencilerden aynı kıssalardaki öğütleri farklı bir ortak tema altında yeniden birleştirmeleri istenebilir.

• Seçilen ortak mesajın farklı bir peygamber kıssasında nasıl görülebileceğini araştırmaları ve kısa bir karşılaştırma eklemeleri beklenebilir.

• Aynı öğrenme çıktısını derinleştirmek üzere kıssalardaki ortak öğütleri gösteren küçük bir kavram haritası veya tematik afiş hazırlanabilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Kıssalardan Mesajlar

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kıssa kesitlerini okuyunuz. Önce her kıssada öne çıkan öğüt/değeri ve bunu gösteren davranış/olayı yazınız. Ardından kıssalardaki öğütler arasında ilişki kurunuz ve en az üç kıssanın mesajını birleştirerek özgün bir ortak mesaj oluşturunuz.

A. Kıssalardaki Öğütleri İnceliyorum

Kıssa Kesiti	Öne Çıkan Öğüt / Değer	Metindeki Kanıt (davranış / olay)
Hz. Nuh Hz. Nuh, insanları uzun yıllar boyunca doğruya, iyiliğe, güzelliğe ve Allah'a (cc) inanmaya davet etti. Çevresindeki insanlar onunla alay etse de görevini bırakmadı; karşılaştığı zorluklara rağmen doğru yolu göstermeye devam etti.	.....	.....
Hz. İbrahim Hz. İbrahim, halkını putlara tapmamaları konusunda açıkça uyardı. Toplumun tepkisini göze alarak doğruyu söylemekten vazgeçmedi; ateşe atılma tehlikesine rağmen inancını ve insanları Allah'ın (cc) yoluna çağırma görevini sürdürdü.	.....	.....
Hz. Musa Hz. Musa, Firavun'un baskısı altındaki halkını güvenli bir yere ulaştırmak için mücadele etti. Yolculuk sırasında yaşanan itaatsizliklere ve güçlüklere rağmen halkına rehberlik etmeye ve doğruyu öğretmeye devam etti.	.....	.....
Hz. İsa Hz. İsa, halkını Allah'a (cc) inanmaya ve dürüst yaşamaya çağırdı. Kendisine karşı çıkanlar ve görevini zorlaştıranlar olsa da doğruyu anlatmaktan ve kendisine verilen görevi yerine getirmekten vazgeçmedi.	.....	.....

B. Öğütler Arasında Bağ Kuruyorum

1. Hz. Nuh ile Hz. İsa kıssalarında öne çıkan öğütlerin ortak yönünü açıklayınız. Yanıtınızda her iki kıssadan birer kanıt kullanınız.

.....

.....

2. Hz. İbrahim ile Hz. Musa kıssalarında zorluklar karşısındaki tutumların hangi ortak öğütle ilişkilendirilebileceğini açıklayınız.

.....

.....

3. Dört kıssada ortaklaşan en az iki öğüdü yazınız ve bu öğütlerin birbirini nasıl tamamladığını bir cümleyle açıklayınız.

.....

.....

C. Kıssalardan Ortak Mesaj Oluşturuyorum

En az üç kıssada belirlediğiniz öğütleri bir araya getirerek 4-6 cümleden oluşan "Kıssalardan Ortak Mesajım" metni oluşturunuz. Hangi kıssalardan yararlandığınızı belirtiniz. (Metniniz yalnızca öğütleri sıralamamalı, bu öğütlerin birlikte nasıl bir yaşam ilkesi oluşturduğunu açıklamalı.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

D. Geri Bildirimden Sonra Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra ilişki veya ortak mesaj bölümünde değiştirdiğiniz bir cümleyi aşağıya yeniden yazınız.

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Aşağıdaki cevaplar örnektir. Kısa metinlerindeki kanıtlara dayanan, kendi içinde tutarlı farklı kavramlaştırma, ilişki ve sentezler kabul edilir.

Kısa	Kabul Edilebilir Öğüt/Değer Örnekleri	Kabul Edilebilir Metin Kanıtı Örneği
Hz. Nuh	kararlılık, azim, sabır	Alay edilmesine ve uzun süren zorluklara rağmen insanları doğruya çağırmayı sürdürmesi.
Hz. İbrahim	iman, cesaret, kararlılık	Toplumun tepkisini ve tehlikeyi göze alarak putperestliğe karşı doğruyu söylemesi.
Hz. Musa	liderlik, özveri, sabır	Baskı altındaki halkını kurtarmak için mücadele etmesi ve güçlükler karşısında rehberliğini sürdürmesi.
Hz. İsa	kararlılık, sabır, azim	Karşı çıkışlara rağmen Allah'a inanmaya ve dürüstlüğe çağırmayı sürdürmesi.

B bölümü için örnek ilişkilendirmeler

- Hz. Nuh ve Hz. İsa kıssalarında ortak olarak sabır ve kararlılık öne çıkar, ikisi de karşı çıkışlara rağmen insanları doğruya çağırmayı sürdürür.
- Hz. İbrahim ile Hz. Musa kıssaları, zor şartlar karşısında doğru bildiğinden vazgeçmeme ve sorumluluk üstlenme bakımından ilişkilendirilebilir.
- Dört kıssanın ortak yönü sabır ve kararlılıktır. Cesaret ve özveri bu iki öğüdün zor durumlarda davranışa dönüşmesini destekler.

C bölümü için örnek sentez

"Kıssalar bize doğru ve iyi olanı savunurken sabırlı, kararlı ve cesur olmayı öğütler. İnsanlara iyiliği anlatmak yalnız söz söylemek değil, zorluklar karşısında sorumluluğu sürdürmeyi de gerektirir. Hz. Nuh ve Hz. İsa'nın kararlılığı, Hz. İbrahim'in cesareti ve Hz. Musa'nın özverisi birlikte düşünüldüğünde, doğru bir amaç için vazgeçmeden çaba göstermenin ortak bir yaşam ilkesi olduğu sonucuna ulaşılabilir."

Kullanım notu: Örnek cevaplar öğrenci yanıtlarında sözcük sözcük eşleşme aramak için kullanılmaz. Puanlama Ek-3'teki ölçütlere göre yapılır.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Kıssalardan Mesajlar

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Kıssalardaki öğütleri belirleme ve kanıtla ilişkilendirme	Dört kıssada öne çıkan öğüt/değerleri metindeki davranış veya olaylarla doğru ve tutarlı biçimde ilişkilendirir.	Kıssalardaki ilgili öğütleri belirler, bir öğüt ile metin kanıtı arasındaki bağ eksik veya yeterince açık değildir.	Yönlendirici soruyla bir kıssadaki bir öğüdü belirler, bunu metindeki davranışla ilişkilendirmek için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir öğüt veya metin kanıtı sunmaz.	
2. Öğütler arasında ilişki kurma	En az iki kıssa arasında ortak veya birbirini tamamlayan öğütleri belirler, ilişkinin nedenini kıssalardaki kanıtlarla açıklar.	İki kıssa arasında uygun bir ortaklık kurar, ilişkinin nedeni veya kanıt bağlantısı tam açıklanmaz.	İki kıssadan birer öğüt yazar, ortaklığı bir ilişki cümlesine dönüştürmek için cümle başlangıcı veya ipucundan yararlanır.	Kıssalardaki öğütler arasında ilişkiye dair değerlendirilebilir kanıt sunmaz.	
3. Öğütleri sentezleyerek özgün bütün oluşturma	En az üç kıssadaki öğütleri birleştirerek yeni, kapsayıcı ve tutarlı bir ortak mesaj oluşturur; öğütleri yalnızca sıralamakla kalmaz.	Birden fazla kıssadaki öğütleri ortak bir mesajda birleştirir, mesajın bütünlüğü veya öğütler arasındaki bağ kısmen açıklanır.	Birden fazla öğüdü yan yana getirir, bunları ortak ve kapsayıcı bir mesaja dönüştürmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Öğütleri birleştiren değerlendirilebilir bir sentez sunmaz.	
4. Sentezi kıssa kanıtlarıyla temellendirme	Oluşturduğu ortak mesajın hangi kıssalardaki davranış ve öğütlere dayandığını açıkça gösterir, kanıtları senteziyle uyumludur.	Sentezini ilgili kıssalara dayandırır, kıssalardan biriyle kurduğu kanıt bağlantısı yeterince açıklanmaz.	Bir kıssaya veya öğüde atıf yapar, bunun ortak mesajla bağını açıklamak için ipucu desteğine ihtiyaç duyar.	Sentezini destekleyen kıssa kanıtına ilişkin değerlendirilebilir bir açıklama sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi - Yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt bulunmadığında kullanılır.
Kullanım Notu	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

12. ETKİNLİK

Ünite	Mimarimizde Dinî Motifler
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme *a) Dinin mimariye etki ettiği hususları belirler.* *b) Dinin mimariye etki ettiği hususlar arasındaki ilişkiyi belirler.*

Etkinlik Adı: Mimari İz Sürücü

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Yapılandırılmış Grid, Tanılayıcı Dallanmış Ağaç, Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Yapılandırılmış grid bölümündeki kavram ve mimari unsurların incelenmesi için süre verilir.
3. Dinin mimariye etki ettiği temizlik, yardımlaşma, eğitim, ibadet ve estetik gibi hususların uygun mimari örneklerle eşleştirilmesi istenir.
4. Öğrencilerden seçtikleri ilişkileri "Dinî ihtiyaç/değer - Mimari unsur - İlişkinin açıklaması" tablosuna kaydetmeleri istenir.
5. Tanılayıcı dallanmış ağaç bölümünde ifadelerin D/Y olarak değerlendirilmesi ve izlenen karar yolunun kaydedilmesi istenir.
6. Külliye örneğinden hareketle en az iki mimari unsurun hangi ihtiyaç veya değerler nedeniyle bir arada bulunduğunu açıklayan kısa bir ilişki cümlesi yazılması istenir.
7. Çalışmalar Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir.

8. Güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.
9. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin ilişki tablosundaki veya külliye açıklamasındaki bir ifadeyi yeniden düzenlemesi için süre verilir. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
10. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil, Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Temizlik ile şadırvan/hamam, eğitim ile medrese ve yardımlaşma ile aşevi/sadaka taşı arasındaki ilişkileri açık biçimde kurman güçlü bir yön. Külliyede bu ihtiyaçların neden bir araya geldiğini de açıklamışsın. İlişki açıklamalarından birinde mimari unsurun işlevini daha somut belirtmen çalışmanı daha da güçlendirebilir.
Gelişmekte	Cami ve cemaatle ibadet, medrese ile eğitim arasındaki ilişkiyi doğru kurmuşsun. Külliye içinde farklı ihtiyaçların birbirini nasıl tamamladığı henüz açık değil. 'Külliyede ... ve ... bir arada bulunur; çünkü ...' cümlesini tamamlaman ilişkiyi görünür kılabilir.
Başlangıç	Şadırvanı temizlikle ilişkilendirmen doğru bir başlangıç. Bu ilişkinin mimariye nasıl yansıdığını açıklamaya ihtiyaç var. 'Şadırvan, ... ihtiyacını karşılamak için ...' biçiminde bir cümle kurman bağlantıyı açıklamana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Tek bir kavram ve tek bir mimari unsur birlikte incelenebilir, öğrenciden aralarındaki ilişkiyi kısa bir cümleyle ifade etmesi istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Cami, şadırvan, medrese, aşevi ve külliye örnekleri görseller veya kısa bilgi kartlarıyla yeniden incelenebilir.
- İlişki kurmakta zorlanan öğrenciler için 'İhtiyaç/değer - mimari unsur - işlev' başlıklı üç sütunlu örnek bir satır birlikte doldurulabilir.
- Yapılandırılmış gridde karışıklık varsa önce temizlik, eğitim ve yardımlaşma başlıklarıyla sınırlı bir eşleştirme yapılabilir; ardından diğer başlıklara geçilebilir.
- Cami, mescit, minare, kubbe, mihrap ve minber gibi dinî mimari unsurlar; görseller, kısa bilgi metinleri, ders kitabı ve EBA içerikleriyle sunularak dinin mimariye yansıyan temel özelliklerini belirlemeleri desteklenebilir.
- Dinin mimariye etki ettiği unsurları belirlemekte veya bu unsurlar arasındaki ilişkiyi kurmakta zorlanan öğrenciler; öğretmen rehberliğinde görsel inceleme, eşleştirme, karşılaştırma ve yönlendirici soru-cevap etkinlikleriyle adım adım desteklenebilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden farklı bir külliye veya cami çevresindeki yapıları inceleyerek dinî ihtiyaç/değer ile mimari işlev arasındaki ilişkileri karşılaştırmaları istenebilir.
- Aynı öğrenme çıktısı içinde, seçilen iki mimari yapının benzer ve farklı işlevlerini gösteren kısa bir karşılaştırma tablosu hazırlanabilir.
- Dinin mimariye etkisini gösteren ilişkileri bir kavram haritası veya tek sayfalık bilgi posteriyle görünür hâle getirmeleri istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Mimari İz Sürücü

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Aşağıdaki bölümleri sırasıyla tamamlayınız. İstenen bölümlerde dinî ihtiyaç/değer ile mimari unsur arasındaki ilişkiyi kısa ve açık bir cümleyle ifade ediniz.

1. Dinin Mimarimize Etkisini Belirliyorum - Yapılandırılmış Grid

1. Şadırvan	2. Kervansaray	3. Medrese
4. Sadaka Taşı	5. Aşevi (İmaret)	6. Hat ve Çini
7. Cami	8. Hamam	9. Külliye

1. Dinimizin temizlik anlayışıyla ilgili mimari unsurlar:

.....

2. Yoksulları gözetme ve yardımlaşma anlayışıyla ilişkilendirilebilecek mimari unsurlar:

.....

3. Eğitime ve bilgiye verilen önemle ilişkilendirilebilecek mimari unsurlar:

.....

4. Cemaatle ibadet ihtiyacıyla doğrudan ilişkilendirilebilecek kavram ve yapı:

.....

5. Birden fazla dinî ve toplumsal ihtiyacı aynı yapı topluluğunda bir araya getiren örnek:

.....

6. Dinî mimaride süsleme ve estetikle ilişkilendirilebilecek sanatlar:

.....

2. Din ve Mimari Arasındaki İlişkiyi Açıklıyorum

Aşağıdaki tabloda her satır için uygun mimari unsuru yazınız ve ilişkinin nedenini bir cümleyle açıklayınız.

Dinî İhtiyaç / Değer	Mimari Unsur	İlişkinin Açıklaması
Temizlik		
Eğitim ve bilgi		
Yardımlaşma		
Cemaatle ibadet		
Süsleme / estetik		
Birden fazla ihtiyacın birlikte karşılanması		

3. Din ve Mimari Arasındaki İlişkiyi Kontrol Ediyorum - Tanılayıcı Dallanmış Ağaç

En üstteki ifadeden başlayınız. İfadeyi doğru (D) veya yanlış (Y) olarak değerlendirip belirtilen sonraki adıma geçiniz. İzlediğiniz yolu ve ulaştığınız çıkışı aşağıdaki alana yazınız.

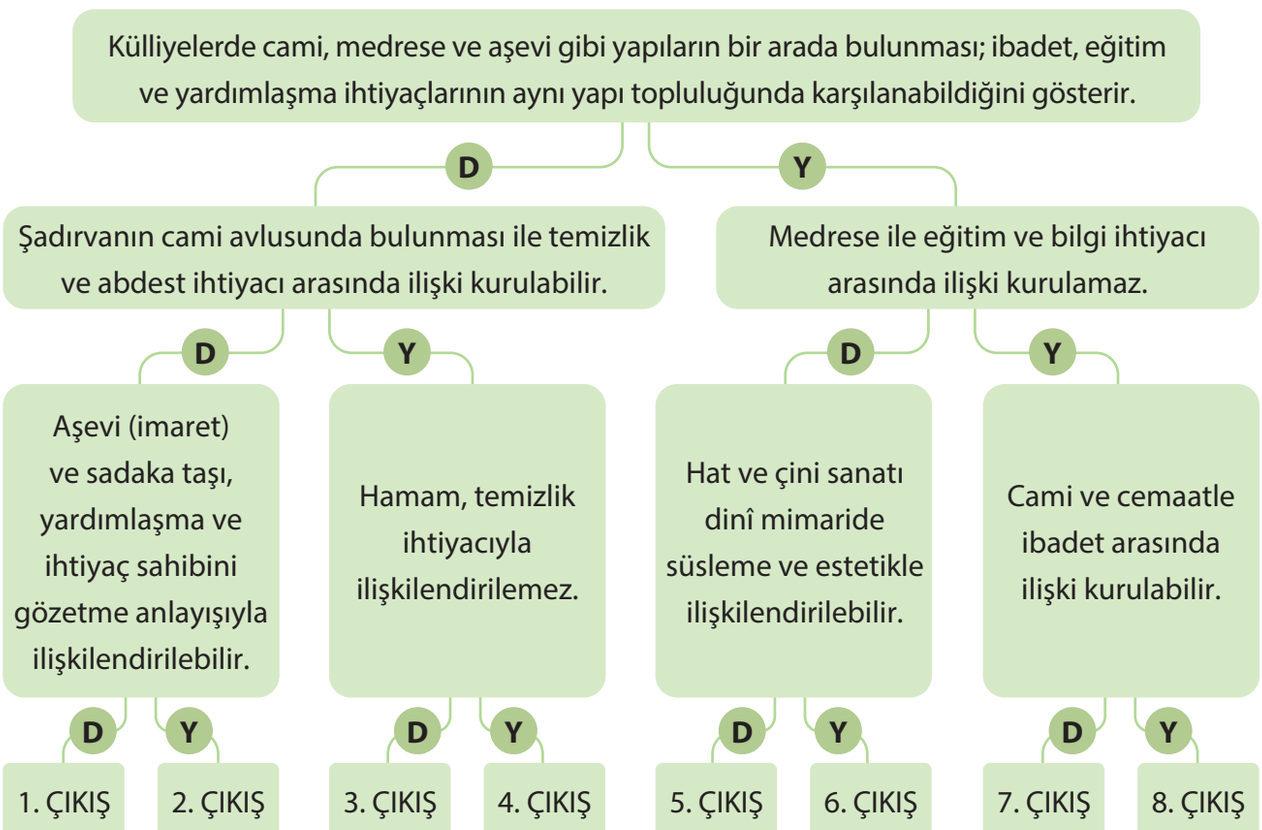

İzlediğim yol:	Ulaştığım çıkış: .....

4. İlişkileri Birlikte Değerlendiriyorum

Külliye örneğini düşününüz. Cami, medrese ve aşevi (imaret) gibi yapılardan en az ikisini seçiniz. Bu yapıların hangi ihtiyaç veya değerlerle ilişkili olduğunu ve neden bir arada bulunabildiklerini 2-3 cümleyle açıklayınız.

.....

.....

5. Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra geliştirdiğiniz bir ilişki cümlesini yeniden yazınız.

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Görev / İlişki	Kabul Edilen Örnek	Kabul Ölçütü
Temizlik	1 Şadırvan, 8 Hamam	Temizlik ihtiyacıyla işlevsel ilişki kurulması.
Yardımlaşma	2 Kervansaray, 4 Sadaka taşı, 5 Aşevi (İmaret)	İhtiyaç sahibini gözetme/yardımlaşma işlevinin açıklanması.
Eğitim	3 Medrese	Eğitim ve bilgi ihtiyacıyla ilişki kurulması.
Cemaatle ibadet	7 Cami	Toplu ibadet ihtiyacı ile cami arasında ilişki kurulması.
Süsleme / estetik	6 Hat ve çini sanatı	Dinî mimaride süsleme/estetik işleviyle ilişki kurulması.
Birden fazla ihtiyaç	9 Külliye	Külliyede farklı yapı ve işlevlerin bir arada bulunmasının açıklanması.

Tanılayıcı Dallanmış Ağaç doğru karar yolu: 1-D → 2-D → 4-D → ÇIKIŞ 1. Öğrenci farklı bir yola girmişse izlediği yoldaki kararlar değerlendirilir.

Külliye açıklaması için örnek öğrenci cevabı: “Cami ibadet, medrese eğitim, aşevi ise yardımlaşma ihtiyacıyla ilişkilidir. Bu yapıların külliyede bir arada bulunması, dinî ve toplumsal ihtiyaçların aynı merkez çevresinde birlikte karşılanabildiğini gösterir.” Aynı ilişkiyi farklı sözcüklerle kuran tutarlı cevaplar kabul edilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Mimari İz Sürücü - DKAB.5.5.1

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Dinin mimariye etki ettiği hususları belirleme	Şadırvan/hamam, medrese, aşevi/sadaka taşı, cami/külliye ve hat/çini örneklerini ilgili ihtiyaç veya değerlerle tutarlı biçimde belirler.	Temel örnekleri ilgili ihtiyaç veya değerlerle ilişkilendirir, benzer işlevli bir unsurda ya da külliye örneğinde karışıklık yaşar.	Verilen bir ipucu veya örnekten yararlanarak tek bir ihtiyaç/değer ile uygun bir mimari unsur arasında ilişki kurar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir belirleme kanıtı sunmaz.	
2. Dinî ihtiyaç/değer ile mimari unsur arasındaki ilişkiyi açıklama	Seçtiği mimari unsurun hangi ihtiyaç veya değere karşılık geldiğini, unsurun işlevini kullanarak açık ve tutarlı biçimde açıklar.	Uygun ilişkiyi kurar, ancak mimari unsurun işlevi ile ihtiyaç/değer arasındaki açıklama eksik kalır.	Cümle başlangıcı veya yönlendirici soruyla bir ilişki söyler, ilişkinin nedenini açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir ilişki açıklaması sunmaz.	
3. Dinin mimariye etki ettiği hususlar arasında ilişki kurma	Külliye gibi bir örnekte ibadet, eğitim ve yardımlaşma ihtiyaçlarının farklı yapılar aracılığıyla birbirini tamamladığını açıklar.	İki mimari unsurun farklı ihtiyaçlarla ilişkisini belirtir, bu ihtiyaçların aynı yapı topluluğunda nasıl tamamlandığını kısmen açıklar.	Verilen iki yapı arasından birini doğru ihtiyaçla eşleştirir, iki husus arasındaki bağlantıyı açıklayamaz.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir ilişkilendirme kanıtı sunmaz.	
4. Kararını örnek ve kanıtla gerekçelendirme	Yapılandırılmış grid, ilişki tablosu veya tanılanmış dallanmış ağaçtan uygun bir örnek kullanarak kararının nedenini açıklar.	Uygun bir örnek verir. Örneğin kararını nasıl desteklediğini sınırlı biçimde açıklar.	Örnek gösterildiğinde ilgili mimari unsuru adlandırır, örneği gerekçeye dönüştürmek için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir gerekçe veya örnek sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi - Bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt bulunmadığında kullanılır.
Kullanım Notu	Toplam puan öğrenci performansıyla ilgili genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

13. ETKİNLİK

Ünite	Mimarimizde Dinî Motifler
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini sınıflandırabilme *a) Camilerin bölümleri ile ilgili ölçüt belirler.* *b) Camilerin bölümlerini ayrıştırır.* *d) Camilerin iç ve dış bölümlerini listeler.*

Etkinlik Adı: Caminin Mimari Kimliği

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Numaralandırılmış cami iç ve dış mekân görsellerinin incelenmesi için zaman ayrılır.
3. Öğrencilerden cami bölümlerini incelerken yararlanabilecekleri bir ölçütü (örneğin bulunduğu yer veya kullanım alanı) bir cümleyle yazmaları istenir.
4. Görsellerde numaralandırılmış kubbe, minare, şerefe, şadırvan, vaaz kürsüsü, minber ve mihrap bölümlerinin adlarıyla eşleştirilmesi istenir.
5. Öğrencilerden görsellerden ve eşleştirmelerden yararlanarak caminin iç ve dış bölümlerini iki başlık altında listelemeleri istenir.
6. Çalışmalar Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir.
7. Güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.
8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin ölçüt, eşleştirme veya listeleme bölümlerinden birini yeniden düzenlemesi için süre verilir. Düzeltilen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil, Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Cami bölümlerini incelerken kullanacağın ölçütü açık biçimde yazmış, yedi bölümü görsellerden doğru ayırt etmiş ve iç-dış listelerini doğru oluşturmuşsun. Güçlü yönün, görsel kanıtı bölüm adlarıyla tutarlı kullanman. Listende "şerefe"nin minareyle ilişkisini de belirginleştirmen açıklığını artırabilir.
Gelişmekte	Kubbe, minare, şadırvan, mihrap ve minberi doğru ayırt etmişsin. İç ve dış bölüm listelerinde bir bölümün yeri karışmış. Görselde bölümün bulunduğu yere yeniden bakıp ilgili listeyi düzeltmen çalışmanı güçlendirebilir.
Başlangıç	Mihrap ve minareyi görsellerden doğru belirlemen iyi bir başlangıç. Diğer bölümlerin adlarını ayırt ederken görseldeki numaraları bölüm adlarıyla tek tek eşleştirmen, ardından iç ve dış bölüm listelerini tamamlaman yararlı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Tek bir iç bölüm ve tek bir dış bölüm görsel üzerinde birlikte bulunabilir, öğrenciden iki örneği adlandırması ve hangi gruba ait olduğunu söylemesi istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrenci bölüm adlarını ayırt etmekte zorlanıyorsa numaralandırılmış görseller, bölüm adlarının yazılı olduğu kartlar ve ders kitabındaki cami görselleri birlikte incelenebilir. Camilerin iç ve dış bölümleri; görsel etiketler, şemalar, ders kitabı ve EBA içerikleri kullanılarak öğrencilerin cami bölümlerini tanımaları, ayırt etmeleri ve sınıflandırmaları desteklenebilir.
- Ölçüt belirleme sınırlıysa "Bir cami bölümünü incelerken hangi özelliğine bakabilirim?" sorusu ve örnek bir ölçüt sunulabilir.
- İç-dış listeleme sınırlıysa "İç Bölüm / Dış Bölüm" başlıkları hazır verilerek öğrenciden görselde ayırt ettiği bölüm adlarını uygun başlık altında kaydetmesi istenebilir.
- EBA veya ders kitabındaki ilgili içeriklerden yararlanılarak tekrar deneme yapılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden farklı bir cami görselini inceleyerek bölüm adlarını belirlemeleri ve iç-dış listelerini karşılaştırmaları istenebilir.
- Farklı dönem veya bölgelere ait iki cami örneğinde aynı bölümün görünümünün nasıl değiştiğini, bölüm adını ve kullanım yerini koruyarak açıklamaları istenebilir.
- Aynı öğrenme çıktısını derinleştirmek amacıyla etiketli bir cami planı veya kısa karşılaştırmalı bilgi posteri hazırlatılabilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Caminin Mimari Kimliği

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Görselleri dikkatle inceleyiniz. Önce cami bölümlerini incelerken kullanacağınız bir ölçütü yazınız. Ardından numaraları bölüm adlarıyla eşleştiriniz ve son olarak caminin iç ve dış bölümlerini ayrı başlıklar altında listeleyiniz.

1. İnceleme Ölçütümü Belirliyorum

Caminin bölümlerini incelerken hangi özelliği ölçüt olarak kullanabileceğinizi aşağıdaki alana yazınız. Örneğin bölümün bulunduğu yer veya kullanım alanı gibi bir özellikten yararlanabilirsiniz.

.....

2. Caminin Bölümlerini Ayırt Ediyorum

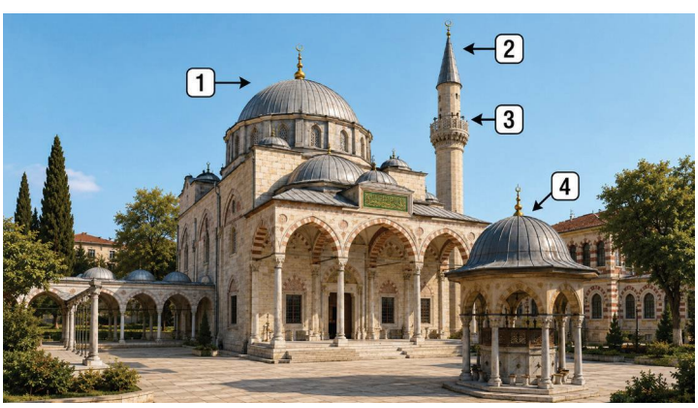

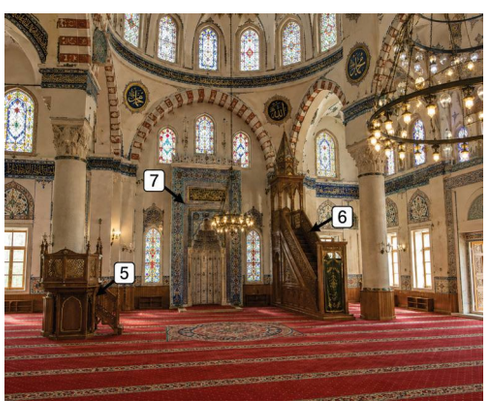

Tabloda verilen cami bölümlerinin karşısına görselde karşılık gelen numaraları yazınız.

Bölüm	Görseldeki Numara
Kubbe	.....
Minare	.....
Şerefe	.....
Şadırvan	.....
Vaaz Kürsüsü	.....
Minber	.....
Mihrap	.....

3. Caminin İç ve Dış Bölümlerini Listeliyorum

CAMİNİN İÇ BÖLÜMLERİ	CAMİNİN DIŞ BÖLÜMLERİ
•	• .....
•	• .....
•	• .....
•	• .....

4. Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra geliştirdiğiniz bir ölçüt, eşleştirme veya listeleme ifadesini yeniden yazınız.

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu bölüm öğretmene rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Cevapların, öğrenci cevaplarıyla birebir aynı olması beklenmez; aynı ilişkiyi doğru ve tutarlı biçimde ifade eden cevaplar kabul edilir.

Görev	Örnek / cevap	Kabul ölçütü
1. Ölçüt belirleme	"Bölümleri incelerken bulundukları yere ve kullanım alanlarına dikkat ederim."	Cami bölümlerini incelemeye yarayan açık ve uygulanabilir bir özellik/ölçüt belirtmesi.
2. Görsel-numara eşleştirme	Kubbe 1; Minare 2; Şerefe 3; Şadırvan 4; Vaaz Kürsüsü 5; Minber 6; Mihrap 7.	Numaralandırılmış görsellerdeki bölümleri doğru adlandırması.
3. Listeleme	İç Bölümleri: Vaaz kürsüsü, minber, mihrap. Dış Bölümleri: Minare, şerefe, şadırvan, kubbe.	Görselden ayırt ettiği bölüm adlarını doğru başlıklar altında ve ayrı listeler hâlinde kaydetmesi.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Caminin Mimari Kimliği

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Cami bölümlerini incelemek için ölçüt belirleme	Cami bölümlerini incelemeye yarayan açık ve uygulanabilir bir ölçüt belirtir, ölçütünü görsellerdeki bölümlere tutarlı biçimde uygular.	Cami bölümlerini incelemeye yarayan uygun bir ölçüt belirtir, ölçütün açıklaması genel kalır.	Örnek veya cümle başlangıcından yararlanarak cami bölümlerini incelemeye yönelik bir özellik söyler, ölçütü bağımsız biçimde açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir ölçüt ifadesi sunmaz.	
2. Cami bölümlerini görsellerden ayrıştırma	Kubbe, minare, şerefe, şadırvan, vaaz kürsüsü, minber ve mihrabı görselde doğru biçimde ayırt eder ve adlandırır.	Bölümlerin temelini doğru ayırt eder, benzer konumlu veya işlevli bir bölümde karışıklık yaşar.	İpucu veya iki seçenek arasından seçimle birkaç bölümü doğru adlandırır, diğer bölümleri ayırt etmek için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir ayırt etme kanıtı sunmaz.	
3. İç ve dış bölümleri listeleme	Görselde ayırt ettiği cami bölümlerini iç ve dış başlıkları altında doğru, eksiksiz ve ayrı listeler hâlinde kaydeder.	İç ve dış listelerini oluşturur, bir bölüm eksik kalır veya yanlış listede yer alır.	Verilen başlıklar altında sınırlı sayıda doğru bölüm adı yazar, listeleri tamamlamak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir liste sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi - Yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt bulunmadığında kullanılır.
Kullanım Notu	Toplam puan öğrenci performansıyla ilgili genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

ÇÖZÜM

VİDEO

14. ETKİNLİK

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ / 5. SINIF

Ünite	Mimarimizde Dinî Motifler
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özellikleriyle ilgili mukayese yapabilme *a) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özelliklerini belirler.* *b) Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri ortaya koyar.* *c) Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları ortaya koyar.* *ç) Belirlenen özellikler arasındaki ilişkiyi açıklar.*

Etkinlik Adı: Camileri Karşılaştıralım

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Cevap Anahtarı / Kabul Ölçütleri (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Divriği Ulu Camii ve Sultanahmet Camii bilgi kartlarının bireysel olarak incelenmesi için süre verilir.
3. Öğrencilerden bilgi kartlarına dayanarak iki caminin yer, dönem, mimari biçim, minare, süsleme/sanat ve kullanım özelliklerini karşılaştırma tablosuna kaydetmeleri istenir.
4. Karşılaştırma tablosundan yararlanılarak her iki camiye ait benzer ve farklı özelliklerin karşılaştırma görselindeki uygun alanlara yazılması istenir.
5. Öğrencilerden belirledikleri özelliklerden iki çift seçerek bu özelliklerin camileri karşılaştırmada nasıl bir ilişki gösterdiğini açıklamaları istenir.
6. Çalışmalar Ek-2'deki kabul ölçütleri dikkate alınarak Ek-3'teki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarıyla değerlendirilir.
7. Güçlü yön, gelişim ihtiyacı ve tek bir uygulanabilir sonraki adım içeren sözlü veya kısa yazılı geri bildirim verilir.

8. Geri bildirim doğrultusunda öğrencinin karşılaştırma tablosundaki, benzerlik-farklılık alanındaki veya ilişki açıklamasındaki bir ifadesini yeniden düzenlemesi için süre verilir. Düzenlenen bölüm ilgili ölçüt açısından yeniden incelenir.
9. Destekleme ve zenginleştirme kararları toplam puana göre değil, Ek-3'teki ölçüt profiline göre verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir: Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı, gelişim ihtiyacı ve ilgili ölçüt, öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım.

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Divriği Ulu Camii ile Sultanahmet Camii'nin minare ve süsleme özelliklerini kaynak kartlardaki kanıtlarla karşılaştırman güçlü bir yön. Benzerlik ve farklılıklarını da ayırmışsın. İlişki açıklamanda iki özelliğin karşılaştırmaya ne kattığını daha net bir şekilde belirtmen çalışmanı güçlendirebilir.
Gelişmekte	Her iki caminin bazı özelliklerini doğru belirlemiş ve ortak yönlerini yazmışsın. Ancak farklılıkların bir bölümünde hangi bilgi kartına dayandığın açık değil. Bir farklılığın yanına ilgili bilgi kartındaki özelliği kısa bir kanıt olarak eklemen karşılaştırmanı belirginleştirebilir.
Başlangıç	Her iki yapının cami olduğunu ve minarelerinin bulunduğunu belirlemen uygun bir başlangıç. Benzerlik ile farklılığı ayırırken desteğe ihtiyaç var. Bilgi kartlarından "minare" özelliklerini yan yana yazıp "aynı/farklı" olarak işaretlemen karşılaştırma yapmana yardımcı olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu düzey düşük nitelikli bir yanıtı değil, ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir. Bilgi kartlarından tek bir özellik birlikte bulunabilir ve öğrenciden iki camide bu özelliğin aynı mı farklı mı olduğunu sözlü ya da yazılı olarak belirtmesi istenebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Bilgi kartlarında minare, süsleme ve kullanım ifadeleri farklı işaretlerle gösterilerek yeniden incelenebilir. Kültürümüzde yer alan farklı cami örnekleri; görseller, kısa tanıtım metinleri, karşılaştırma tabloları, ders kitabı ve EBA içerikleri kullanılarak öğrencilerin camilerin temel özelliklerini belirlemeleri desteklenebilir.
- Benzerlik ve farklılıkları ayırmakta zorlanan öğrenciler için iki sütunlu 'Aynı / Farklı' örnek tablosunda tek bir özellik birlikte sınıflandırılabilir.
- İlişki açıklaması sınırlıysa 'Bu iki özellik ... bakımından benzerdir/farklıdır; çünkü ...' cümle başlangıcı kullanılabilir.
- Ders kitabı veya EBA'daki cami görsellerinden aynı ölçütlerle ek inceleme yapılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden üçüncü bir cami örneğini aynı ölçütlerle inceleyerek karşılaştırmaya eklemeleri istenebilir.
- Aynı özellikte farklı mimari çözümlerin bulunduğu örnekler belirlenerek benzerlik ve farklılıkların neden önemli olduğu tartışılabilir.
- İki caminin sanatsal ve mimari özelliklerini gösteren kısa bir karşılaştırma posteri ya da bilgi kartı hazırlanabilir.
- Yeni görevler aynı öğrenme çıktısında kalacak biçimde özellik belirleme, benzerlik-farklılık ve ilişki açıklamayı derinleştirebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Camileri Karşılaştıralım

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Bilgi kartlarını dikkatle inceleyiniz. Önce camilerin özelliklerini kartlarda yer alan bilgilere dayanarak kaydediniz; sonra benzerlik ve farklılıkları belirleyiniz. Son olarak seçtiğiniz özellikler arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

Divriği Ulu Camii

Anadolu'nun en önemli tarihî camilerinden biri olan Divriği Ulu Camii, Sivas'ın Divriği ilçesinde yer almaktadır. Mengücek Beyliği döneminde inşa edilen bu cami, sonradan eklenen tek minaresi ve dıştan piramit formlu özgün çatısıyla öne çıkar. Eşsiz taş işçiliği ve birbirinden farklı bezemelere sahip görkemli taç kapılarıyla dikkat çeken caminin ahşap minberi ince bir sanat anlayışını yansıtır. Yanındaki tarihî darüşşifa ile birlikte UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan yapı, günümüzde ibadet ve ziyaret amacıyla kullanılmaktadır.

Sultanahmet Camii

İstanbul'un simgelerinden biri olan Sultanahmet Camii, Osmanlı padişahı I. Ahmed tarafından yaptırılan selatin camilerinden biridir. Altı minaresi ve büyük merkezî kubbesiyle dikkat çeken caminin iç mekânı binlerce İznik çinisiyle süslenmiştir. Caminin özenle işlenmiş mermer minber ve mihrabı ince bir sanat anlayışını yansıtır. Geniş avlusu, etrafındaki külliye yapıları ve zarif mimarisiyle hem ibadet hem de kültür turizmi açısından önemli bir yere sahip olan cami, günümüzde de dünyanın birçok yerinden ziyaretçi ağırlamaktadır.

1. Özellikleri Belirliyorum

Bilgi kartlarında verilen özellikleri aşağıdaki tabloya yazınız. Bilgi kartında yer almayan bir bilgiyi eklemeyiniz.

Karşılaştırma Ölçütü	Divriği Ulu Camii	Sultanahmet Camii
Yer / dönem	.....	.....
Minare özelliği	.....	.....
Genel biçim	.....	.....
Süsleme / sanat	.....	.....
Minber / mihrap	.....	.....
Günümüzdeki kullanım	.....	.....

2. Benzerlik ve Farklılıkları Ortaya Koyuyorum

Özellikleri Belirliyorum bölümündeki tablonuzdan yararlanınız. Divriği Ulu Camii'ne özgü üç özelliği sol alana, her iki camide ortak olan üç özelliği orta alana, Sultanahmet Camii'ne özgü üç özelliği sağ alana yazınız.

3. Özellikler Arasındaki İlişkiyi Açıklıyorum

Bilgi kartlarından yararlanarak aşağıda verilen özellikler arasında nasıl bir ilişki olduğunu açıklayınız. İlk satır örnek olarak verilmiştir.

Özellik 1	Özellik 2	İlişki Açıklamam
Kullanılan yapı malzemesi	Coğrafya ve iklim	Camiler yapılırken bulundukları bölgenin doğal şartlarına ve malzemelerin kolay ulaşılabilir olmasına dikkat edilmiştir. Bu nedenle Divriği Ulu Camii'nde taş ağırlıklı malzeme kullanılmış, Sultanahmet Camii ise dönemin mimari imkânlarına uygun olarak taş, mermer ve tuğla gibi farklı malzemelerle inşa edilmiştir.
Minare ve kubbe	Mimari özellikleri	....
Kullanım amacı	☐ Minber / mihrap	....

4. Gözden Geçiriyorum

Geri bildirimden sonra geliştirdiğiniz bir karşılaştırma veya ilişki cümlesini yeniden yazınız.

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu bölüm öğretmene yöneliktir. Öğrenci cevaplarının örneklerle sözcük sözcük aynı olması beklenmez; bilgi kartlarıyla tutarlı farklı ifadeler kabul edilir.

Ölçüt	Divriği Ulu Camii - Örnek	Sultanahmet Camii - Örnek	Kabul Ölçütü
Yer / dönem	Sivas, Divriği; Mengücek Beyliği dönemi	İstanbul, I. Ahmed / Osmanlı selatin camisi	Kartta açıkça verilen yer ve dönem bilgisinin doğru kaydı.
Minare	Tek minare; sonradan eklenmiş	Altı minare	Minare özelliğinin doğru ayırt edilmesi.
Genel biçim	Dıştan piramit formlu özgün çatı	Büyük merkezî kubbe	Genel biçim farkının doğru kaydı.
Süsleme / sanat	Taş işçiliği, bezemeli taç kapılar	İznik çinileri, zarif mimari	Karttaki sanatsal özelliklerden uygun örnek.
Minber / mihrap	Ahşap minber	Mermer minber ve mihrap	Karttaki malzeme/ unsur bilgisinin doğru kullanımı.
Kullanım	İbadet ve ziyaret	İbadet ve kültür turizmi / ziyaret	Her iki yapının günümüzdeki kullanımına ilişkin kartla uyumlu ifade.

Benzerlik için kabul edilebilecek örnekler

Her ikisi de camidir; minare ve minber gibi mimari unsurlar taşır; sanat değeri taşıyan süslemelere sahiptir, günümüzde ibadet ve ziyaret amacıyla kullanılmaktadır.

Farklılık için kabul edilebilecek örnekler

Yer ve yapılış dönemleri farklıdır; minare sayıları farklıdır, Divriği Ulu Camii dıştan piramit formlu çatısıyla, Sultanahmet Camii büyük merkezî kubbesiyle öne çıkar; süsleme ve minber malzemeleri farklıdır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

İlişki açıklaması için örnek öğrenci cevapları

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	"İki caminin de minaresi vardır ancak Divriği Ulu Camii tek minareli, Sultanahmet Camii altı minarelidir. Divriği'de piramit formlu çatı, Sultanahmet'te büyük merkezî kubbe vardır. Bu iki özellik birlikte, camilerin aynı işlevi taşımasına rağmen farklı mimari biçimlere sahip olduğunu gösterir."
Gelişmekte	"İki camide de minare vardır ama sayıları farklıdır. Çatıları da aynı değildir. Bu yüzden mimari görünüşleri farklıdır.
Başlangıç	"İkisinde de minare var. Divriği'de bir, Sultanahmet'te altı minare var."

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Camileri Karşılaştıralım

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Kullanım: Her ölçüt için öğrencinin çalışma kâğıdında gözlenen performansa en uygun hücre işaretlenir ve puan son sütuna yazılır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat değerlendirilebilir performansı; 0-Performans Gözlenmedi yalnızca ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi	Puan
1. Cami örneklerinin özelliklerini belirleme	Her iki caminin karşılaştırmada gerekli özelliklerini bilgi kartlarından doğru seçer ve uygun başlıklar altında kaydeder.	Her iki camiyle ilgili temel özellikleri kaydeder, bir başlıkta karttaki bilgi eksik veya karışık kalır.	Yönlendirici soruyla bir camiye ait en az bir özelliği bilgi kartından bulup kaydeder, karşılaştırma için gerekli diğer özellikleri belirlemede desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir özellik belirleme kanıtı sunmaz.	
2. Benzerlikleri ortaya koyma	İki camiye ait ortak özellikleri bilgi kartlarına dayalı olarak doğru belirler ve ortak alana yerleştirir.	Uygun ortak özellikler belirler, bir ifadede ortaklık gerekçesi belirsiz veya eksik kalır.	Verilen bir özellik üzerinden iki camide ortak olan tek bir yönü belirler, başka ortaklıkları bulmak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir benzerlik kanıtı sunmaz.	
3. Farklılıkları ortaya koyma	İki camiyi minare, süsleme veya dönem gibi özellikler bakımından doğru karşılaştırır ve her camiye özgü farklılıkları ayırır.	Temel farklılıkları doğru belirler, bir özelliği yanlış tarafa yerleştirir veya açıklaması eksik kalır.	İpucuyla tek bir farklılığı doğru belirtir, hangi camiye ait olduğunu ayırmada ya da başka farklılıkları belirlemede desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir farklılık kanıtı sunmaz.	
4. Belirlenen özellikler arasındaki ilişkiyi açıklama	Seçtiği iki özelliği bilgi kartlarındaki kanıtlarla ilişkilendirir; bu ilişkinin camileri benzerlik, farklılık veya ortak işlev bakımından nasıl karşılaştırdığını açıklar.	İki özellik arasında uygun bir karşılaştırma ilişkisi kurar, ilişkinin neyi gösterdiğini kısmen açıklar.	Cümle başlangıcı veya örnekle iki özelliğin aynı ya da farklı olduğunu belirtir, ilişkiyi açıklamak için desteğe ihtiyaç duyar.	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir ilişki açıklaması sunmaz.	

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi - Bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt bulunmadığında kullanılır.
Kullanım Notu	Toplam puan öğrenci performansıyla ilgili genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir veya daha fazla ölçütte 0 puan bulunması, genel düzeyi Performans Gözlenmedi yapmaz.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

5. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Ölçme ve Değerlendirme Kılavuz Kitapları (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net